

TUNNE KIELENI – TSEBA LELEME LA KA

KNOW MY LANGUAGE

ARETHABENG SCHOOL, FIRST GRADE

MIKKOLAN KOULU, 1/2 A -LUOKKA

2006

LAPSET KERTOVAT

Lapset kertovat -projekteissa hakeudutaan erityisesti lasten ja nuorten, mutta myös aikuisten, kokemusten äärelle. Perinteisestä lasta kohteellistavasta orientaatiosta pyritään eroon nostamalla esiin lasten ja nuorten ajatuksia, heidän omaa kulttuuriaan, kuten leikkejä ja kertomuksia sekä heille ominaisia tiedon tuottamisen tapoja. Kehitetään työkäytäntöjä, tutkimuksellisia analysointivälineitä ja osallistavia koulutusjärjestelmiä. Keskiössä on paitsi lasten ja nuorten myös aikuisten ja vanhusten osallisuus perheissä ja yhteiskunnallisissa palvelujärjestelmissä sekä kansainvälisessä yhteistyössä.

Lapset kertovat -hankkeen toimitusneuvosto

Monika Riihelä (pj.), Lapset kertovat ja toimivat ry.

Juha Eskelinen

Irmeli Halinen, Opetushallitus

Anna-Maija Haliseva-Lahtinen, Suomen Kuntaliitto

Lauri Harvilahti, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura

Aulikki Kananoja, Helsingin kaupunki

Reeli Karimäki, Lapset kertovat ja toimivat ry., Helsingin yliopisto

Liisa Karlsson, Lapset kertovat ja toimivat ry. pj., Helsingin yliopisto

Kalevi Kivistö, Julkisen sanan neuvosto (JSN), pj.

Minna Laukkanen, kustannusjohtaja, Yliopistopaino

Kirsi Lindroos, Opetushallitus

Yrjö Neuvo, Nokia

Hannele Niemi, Helsingin yliopisto

Niina Rutanen, Lapset kertovat ja toimivat ry., Helsingin yliopisto

Kaisu Rättyä, Suomen Nuorisokirjallisuuden Instituutti

Vappu Taipale, Stakes

Tuula Tamminen, Tampereen yliopisto

VANTAAN KAUPUNKI
CITY OF VANTAA

Mikkolan koulu

Mikkola School

Kirja kuuluu Lapset kertovat -julkaisusarjaan.

Taitto ja ulkoasu: Sanna Juusola

© Mikkolan koulu ja tekijät

ISBN 978-952-443-188-0

TUNNE KIELENI – TSEBA LELEME LA KA

KNOW MY LANGUAGE

ARETHABENG SCHOOL, FIRST GRADE

MIKKOLAN KOULU, 1/2 A -LUOKKA

2006

SISÄLTÖ CONTENTS

Lukijalle	5	Dikeledi Lekhuleni	27
To the reader	5	Elena Mothiba	27
Neo Mokwena	7	Aura Simolin	28
Ilma Kovács	8	Lekalakala Thabang	28
Lungelo August	9	Thabang Malatji	29
Jimmy Koskela	9	Tshepang Papo	30
Thabang Mkhotywa	10	Mikael Peuronen	31
Sebidi Gomolemo	10	Mokoena Tholi	32
Thato Lebopo	11	Ingrid Matlala	33
Miko Torniainen	12	Josephine Ramoipone	34
Ofentse Mokoena	12	Mimosa Ademi	35
Amogelang Malatji	13	Tladi Amogelang	36
Botshelo Madiba	14	Mpho Lepadima	36
Ofentse Kgafela	14	Hazir Taimouri	37
Istarlin Abdulkadir	15	Tuelo Mogale	38
Despina Kilpeläinen	16	Mokubela Thabo	39
Koketso Maja	17	Okgonne Nonyane	40
Katlego Manamela	17	Gift Ngobeni	41
Sello Raborolo	18	Kutlwano Mabati	41
Sibeko Mmathapelo	18	Miia Kauppinen	42
Sara Salonranta	19	Koketso Lebelo	43
Mashile Tshepang	20	Koketso Sethole	43
Amukelani Mathebula	20	Mori Näres	44
Juulia Jauhanen	21	Mashile Tshegetso	45
Nosipho Radebe	21	Lizandra Klein	45
Muhammed Hussein	22	Thian "Titi" Lee	46
MacDonald Ntini	23	Tembane Itumeleng	47
Phukubje Karabo	23	Jere Hietala	48
Phasha Ofentse	24	Sadutan – kuulen lasta	49
Mohamed Nur	25	Näin voi saduttaa	49
Tlotlowetso Mothlware	26	Näin sadutat	52

LUKIJALLE

Tämä kirjanen on syntynyt yhteistyöstä ja ystävyystyö pohjoisen ja etelän lasten välillä. Eteläafrikkalaisen Arethabengin koulun ja suomalaisen Mikkolan koulun kesken on tehty monen vuoden ajan yhteistyötä kirjeiden, piirustusten, videoiden, valokuvien ja käsitöiden avulla. Mukana on ollut monta luokkaa, ja kouluissa on eri tavoin tehty tunnetuksi toisen maan lasten ja nuorten elämää.

Arethabengin koulun rehtori ja opettaja vierailivat Mikkolassa vuoden 2006 keväällä. Tämä vierailu toi monella tavoin Etelä-Afrikan läheiseksi mikkolalaisille, ja vieraat saivat käsityksen Suomen koulusta, yhteiskunnasta – ja huhtikuisen sään vaihtelevuudesta. Mikkolan vastavierailu Arethabengiin tehdään keväällä 2007. Samalla mikkolalaiset luovuttavat nämä kirjaset ystävyyskoulunsa lapsille, vanhemmille ja henkilökunnalle.

Kirjanen on valmistunut saduttamalla molemmissa kouluissa ensimmäisen luokan oppilaita. Sadutukseen menetelmänä sekä arethabengilaiset että mikkolalaiset saivat koulutuksen kevään 2006 vierailun yhteydessä. Sadutuksesta on tullut pysyvä osa koulujen opetusta. Kirjan tekstit ovat pääosin ensin sadunkertojan omalla äidinkielellä (pohjois-sotho, suomi, albania, kiina, kurdi, somali), sitten käännökset englanniksi/suomeksi tai englanniksi/pohjois-sothoksi, tai suomeksi/englanniksi/pohjois-sothoksi, jos äidinkieli ei ole suomi. Oppilaat ovat kuvittaneet omat satunsa. Käännökset on tehty opettajien yhteistyönä.

Meillä on paljon kiitettävää. Kiitämme oppilaita, joiden maailmaan molemmissa maissa olemme saaneet kurkistaa. Kiitämme opettajia, jotka ovat toteuttaneet sadutuksen ja kirjasen saattamisen painokuntoon. Toimittaja Mark Waller on koulujemme yhteistyön kummisetä ja aina luotettava tukemme, tuhannet kiitokset hänelle. Suuret kiitokset kohdistamme Taiteen Keskustoimikunnalle, jonka tuella kirjanen on syntynyt. Opetushallituksen koulujen kansainvälistämistuen avulla meille on ollut mahdollista toteuttaa molemmat vierailut. Kiitämme lämpimästi KT Liisa Karlssonia, joka opasti meidät sadutuksen käyttöön. Ilman Mikkolan suurenmoista kirjastoa emme olisi näin pitkällä. Vantaan sivistystoimi ja kieli- ja kulttuuriryhmien opetus ovat tukeneet meitä monin tavoin.

TO THE READER

This book is a result of cooperation and friendship between children in the south and in the north. For many years there has been cooperation between Arethabeng School in South Africa and Mikkola School in Vantaa through letters, drawings, videos, photos and handicraft. Many classes have been involved in the cooperation, and the schools have worked in different ways to familiarize each other with the lives of children and youth in the other country.

The principal and a teacher from Arethabeng School visited Mikkola in the spring 2006. This visit made South Africa in many ways close to pupils and teachers in Mikkola, and the guests got a view of the Finnish school system, society – and the variety of the weather in April. The return call from Mikkola to Arethabeng is taking place in early 2007. During the visit teachers from Mikkola will hand over these books to the children, parents and personnel in Arethabeng School.

This book has been made by storycrafting first grade pupils in both schools. Teachers in both schools were trained in using the storycrafting method during the visit in 2006. Storycrafting has been adopted as a permanent part of teaching in schools. The texts are mainly written first in the mother tongue of the writer (North Sotho, Finnish, Albanian, Chinese, Kurdish, Somali), then translated to English/Finnish or English/North Sotho, or Finnish/English/North Sotho, if the mother tongue is not Finnish. The pupils have made the drawings of their own stories. The translations are made by the teachers together.

We have many to thank. We thank our pupils, whose worlds we have been lucky to glimpse. We thank the teachers, who have carried out the storycrafting and prepared the book for printing. Journalist Mark Waller is the godfather of the cooperation between the schools and always our reliable support, thousands of thanks to him. Many thanks to Finnish Art Council, with whose support this book has been possible. With the help of the Finnish National Board of Education we have been able to fulfil both visits. We warmly thank Liisa Karlsson, who trained us to use the storycrafting method. Without the great Mikkola Library we wouldn't be this far. The Vantaa City Culture and Education Department, Department of Language and Cultural Minorities have supported us in many ways.

Vantaa 22.12.2006
Kirja jokaiselle -projekti
Ilkka Kalo
rehtori, Mikkolan koulu

Soshanguve
A Book for Everybody project
Mapule Sekhu
Principal, Arethabeng School

Margaret Temba, Helena Korpela, Kati Koukku, Tuuli Lankinen
Arethabeng School, Mikkolan koulu

NEO MOKWENA
MOSETSANA / GIRL / TYTTÖ, 7

Kebe ke ile sekolong ka bowa ke swere ke tlatla. Papa wa ka ge bowa mo^omong a dumedisa. Mma a re go papa ke kgopela t^oshelete ya se^obo, papa a re t^oshlete ya gagwe w tserve ke sabobi. Mma a be a re go nna re yo robala. Mma o ne a kgopela papa gore a tle le se^obo, tla le sona ka thaba.

I went to school and I returned hungry. When my Father returned from work he greeted us. My mother asked my father to give her money to buy meat. My father said his money has been taken by sabobi. My mother said to me, let us go to bed. My mother asked my father to bring us meat the following day when he returns from work. I was happy because he brought it.

Menin kouluun, ja kun palasin, olin nälkäinen. Kun isäni tuli töistä, hän tervehti meitä. Äitini pyysi isää antamaan hänelle rahaa lihan ostamiseen. Isäni sanoi, että sabobi oli ottanut hänen rahansa. Äitini sanoi minulle, että menisimme nukkumaan. Äitini pyysi isääni tuomaan meille lihaa seuraavana päivänä, kun hän tulee töistä. Olin onnellinen, koska hän toi sitä.

ILMA KOVÁCS
TYTTÖ / GIRL / MOSETSANA, 8

Olipa kerran yksi perhe. Siinä oli kolme lasta ja kaksi eläintä, koira ja kissa. Illalla Miia sanoo Ellalle, että tuo meidän kissa on aika laiska. Ella sanoo, että tuo meidän koira on tosi ahkera. Äiti tulee peittelemään lapset ja koira laitetaan yöksi lastenhuoneeseen matolle.

Aamulla kaappikello soi. Pikkuveli Joonas tulee herättämään työt. Ella herättää kissan, Miia puolestaan koiran. He pukevat päällensä ja menevät keittiöön. He tekevät äidille aamiaisen, koska sillä on syntymäpäivä. He menevät aikuisten huoneeseen ja antavat äidille lahjat. He menevät ulos leikkimään. Miia vie koiran ulos ja Ella pitää kissaa sylissään. He leikkivät koiran kanssa hippaa. Ja sitten kaikkia alkaa jo väsyttää. He menevät sisälle, tekevät iltatoimet ja menevät sänkyyn.

Once upon a time there was a family. There were three children and two animals, a dog and a cat in the family. In the evening Miia says to Ella that our cat is quite lazy. Ella says that our dog is really hard-working. Mother comes to tuck up the children and the dog was made to sleep on the carpet in the children's room.

In the morning the grandfather's clock tolls. Little brother Joonas comes to wake up the girls. Ella wakes up the cat and Miia in turn wakes up the dog. They get dressed and go to the kitchen. They make breakfast for mama because it's her birthday. They go in to the adults' room and give the gifts for mother. They go out to play. Miia takes the dog out and Ella holds the cat in her arms. They play tag with the dog. And then they all get tired. They go in, do their evening chores and go to bed.

Kgale kgale gobe go na le lelapa le lengwe. Go be gona le bana ba bararo le diphoofolo tše pedi mpša, le katse lapeng leo. Mathapama Miia a re go Ella katse ya rena e a tswafa. Ella a re mpša ya rena e šoma kudu. Mma a tla go apeša bana dikobo gabotse mpša ya robatšwa godimo ga phate ka phapošing ya bana.

E sa le gosasa sešupa nako sa rrakgolo sa lla. Kgaitsemi Joonas a tlo tsoša basetsana. Ella a tsoša katse, Miia a tsoša mpša. Ba apara ba ya phapušing ya boapeelo. Ba direla mma mafihlolo ka ge e be e le letšatši la gagwe la matswalo. Ba ya phapusing ya batho ba bagolo ba fa mma dimpho. Ba ya kwa ntle go yo bapala. Miia a ntshetša mpša kwa ntle. Ella a kuka katse. Ba raloka papadi ya go kitimišana le mpša. Ka moka ba lapa. Ba boela ka gare ba dira mešomo ya mathapama ba yo go robala.

LUNGELO AUGUST
MOŠEMANE / BOY / POIKA, 7

GE KE YA GAE

Ke sepela ka maoto. Ke sepela le ngwana ge^o. Re fihla gae re lapile ka gore ke kgole le sekolo. Ge ke fihla gae ke hwetša sesi wa ka. Sesi o re fa dijo. Re hlobola diaparo tša sekolo. Ra ya go raloka.

Going home

My brother and I walk from school, we do not have transport. We arrive home tired because it is far from school. When we arrive home we find our elder sister. She gives us food. We change our uniform and put on our casual clothes. We then go to play.

Kotimatka

Veljeni ja minä kävelemme koulusta, meillä ei ole kuljetusta. Me tulemme kotiin väsyneinä, koska koti on kaukana koulusta. Kun tulemme kotiin, tapaamme vanhemman sisaremme. Hän antaa meille ruokaa. Me vaihdamme koulupuvun arkivaatteisiin. Sitten menemme leikkimään.

JIMMY KOSKELA
POIKA / BOY / MOŠEMANE, 7

JOONA JA JOONAS ONGELLA

Joona ja Joonas olivat veljeksiä. He lähtivät onkimaan. Joonas sai isomman kalan kuin Joona. Pojille tulee riita. He selvittävät riidan keskenään. He sopivat, että molemmat saavat syödä kalaa. He vievät kalan äidille. Äiti tulee iloiseksi ja laittaa pojille kalasoppaa. Pojat ovat tyytyväisiä ja sanovat, että ei enää koskaan riidellä. Ollaan aina kavereita!

Joona and Joonas go fishing

Joona and Joonas were brothers. They went fishing. Joonas got a bigger fish than Joona. The boys started to argue. They solve their problem together. They made a deal that both of them could eat the fish. They gave the fish to their mother. Mother was very happy and made soup for the boys. The boys are happy and they say that they will never argue again. Let's be friends!

Joona le Joonas ba ya go thea dihlap

Joona le Joonas e be e le barware. Ba ya go thea dihlap. Joonas a swara hlapi e kgolo go feta ya Joonas. Bašemane ba thoma go ngangišana. Ba rarolla bothata bja bona mmogo. Ba utlwana gore ba tla ja hlapi mmogo. Ba fa mmago bona hlapi. Mma o be a thabile kudu, a direla bašemane sopo. Bašemane ba thabile, ba re ba ka se sa ngangišana gape. A re be bagwera.

THABANG MKHOTYWA
MOŠEMANE / BOY / POIKA, 6

Ge ke hlapa ke tšhela meetse ka mo sekotlolong. Ke tseya sesepe le lešela la go hlapa. Ka tsena ka mo gare ga meetse. Ka tšeya lešela ka tšhasa sesepe ka hlapa hlogo le mmele ka moka. Ka itšhela ka meetse ka iphimola ka lešela. Ka tšwa ka meetseng. Ka itlotša ka makhura ka apara diaparo tša ka.

When I wash I pour water into the basin and take soap and washing cloth. I get into the water. I take my washing cloth and rub soap on it. I wash my head and my body. I rinse myself with water and dry myself with a towel. I get out of the basin. I smear myself with Vaseline and wear my clothes.

Kun peseydyn, lasken vettä kylpyammeeseen ja otan saippuan ja pesulapun. Menen veteen. Otan pesulappuni ja hieron siihen saippuaa. Pesen pääni ja ruumiini. Huuhtelen itseni vedellä ja kuivaan pyyhkeellä. Nousen ammeesta. Voittelen itseni rasvalla ja puen vaatteet.

SEBIDI GOMOLEMO
MOŠEMANE / BOY / POIKA, 7

MMANTHA

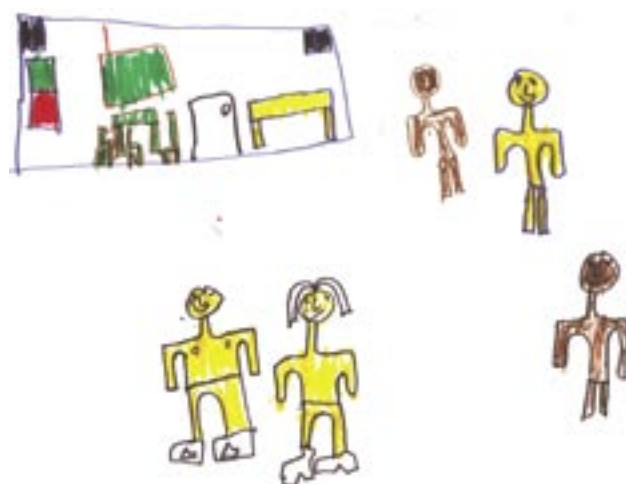
E be e le nna le mma, re ile teropong. A nthekela diralokiši. Ga re fitlha gae ka robala. Bošego ra lebelela TV. Mosegare ra raloka ka diralokiši le mogwera wa ka. Bošego ka ja. Ga ke fetša go ja ka robala. Mesong ka hlapa, ka ya sekolong. Ga ke bowa sekolong, ka tlhobola diaparo tša sekolo, ka ya go raloka. Ka botša bagwera baka go re ke yo ja. Ge ke fetša go ja ka ya go raloka le bona. Bošego ga ke fetša go raloka ka ya gae ka yo hlapa. Mma a apeya a fetša. Ka ja ka ya go robala.

Mmantha

I had gone to town with my mother. She bought me some toys. When we arrived home I slept. In the evening I watched TV. During the day me and my friends played with the toys. In the evening I ate and then I slept. In the morning I bathed and went to school. When I come back from school I changed my school uniform and put on my casual clothes and went to play. I told my friends that I am going to eat. After eating I went to play with them. In the evening I went back home and bathed. My mother finished cooking. I ate and went to sleep.

Mmantha

Olin mennyt kaupungille äitini kanssa. Hän osti minulle joitakin leluja. Kun tulimme kotiin, nukuin. Illalla katsoin TV:tä. Päivän mittaan leikin ystäväni kanssa leluilla. Illalla söin ja sitten nukuin. Aamulla kylvin ja menin kouluun. Kun tulin takaisin koulusta, vaihdoin koulupukuni arkivaatteisiin ja menin leikkimään. Kerroin ystäväilleni, että menen syömään. Syötyäni palasin pelaamaan heidän kanssaan. Illalla menin takaisin kotiin ja kävin kylvyssä. Äitini sai ruuan valmiiksi. Söin ja menin nukkumaan.

THATO LEBOPU
MOŠEMANE / BOY / POIKA, 7

E le furugu, ra tsoga, ka tlhapa le abuti wa ka a tlhapa. Le mama ka a tlhapa. A ya mmerekong. Le papaka a tlhapa a ya mmerekong. Nna le abuti wa ka ra ilo dlala. Ya ba bošego. Ra tla kwa gae nna le abuti wa ka. Mamaka a tla, le papa a tla. Ra robal ya ba furugo. Ra tlhapa ra ya. Mama le papa ba ya mmerekong. Nna le abuti wa ka ra ya Sekolong. Ya ba break ra dlala. Ya ba break e nngwe. Ra ya di classing. Ba re ruta kwa di classing. Ya ba after school. Ra emela transport. Ya tla, ra namela ra fithla kwa gae. Ra fologa. Ka chenchadiaparo. Le abuti a di chenchadiaparo. Ra yo dlala ya ba bošego. Mama le papa ba bowa mmerekong ra robala.

It was in the morning, we woke up, me and my brother bathed. My mother and father bathed and went to work. Me and my brother went to play. Late in the afternoon we came back home. My mother and father returned from work. We slept. The next morning. We bathed and ate. My mother and father went to work. Me and my brother went to school. At break we went out and played. The bell rang and we went back to classes and the educators taught us. At the end of the school day we waited for our transport. It came and we went back home. When we arrived home we changed our school uniforms and put on our casual clothing and went to play. In the evening my parents came back from work. We slept.

Aamulla me heräsimme. Minä ja veljeni kävimme kylvyssä. Äitini ja isäni kylpivät ja menivät töihin. Minä ja veljeni menimme leikkimään. Myöhään iltapäivällä me tulimme takaisin kotiin. Äitini ja isäni palasivat töistä. Me nukuimme. Seuraava aamu. Me kylvimme ja söimme. Äiti ja isä menivät töihin. Minä ja veljeni menimme kouluun. Välitunnilla me menimme ulos leikkimään. Kellon soiodessa me menimme takaisin luokkiin ja opettajat opettivat meitä. Koulupäivän päätteeksi me odotimme koulukuljetusta. Se tuli ja vei takaisin kotiin. Kun saavuimme kotiin, vaihdoimme koulupukumme ja puimme arkivaatteet päällemme ja menimme leikkimään. Illalla vanhempani tulivat takaisin töistä. Me nukuimme.

MIKO TORNIAINEN
POIKA / BOY / MOŠEMANE, 7

KESÄLLÄ

Kristian ja Emma ovat mummolassa. He uivat ja sukeltavat järvellä. He näkevät sudenkorenon. Se on värikäs. Rannalta tulee toinen poika uimaan. Hänen nimensä on Pekka. Sitten he kaikki leikkivät hippaa vedessä.

In the summer

Kristian and Emma are visiting their grandparents. They are swimming and diving in the lake. They see a dragonfly. It is colourful. Another boy comes to swim from the shore. His name is Pekka. Then they all play tag together in the water.

Selemo

Kristian le Emma ba etetše bo makgolo. Ba rutha ka nokeng. Ba bona ntšhi ya terakone ya mebalabala. Mošimane e mongwe o rutha go tswa moše ola. Leina la gagwe ke Pekka. Ka moka ba raloka papadi ya go kitimišana le go kgwathana ka meetseng.

OFENTSE MOKOENA
MOŠEMANE / BOY / POIKA, 10

MMA WAKA

Ka le tšatši le lengwe ke ile toropong le mma, a nthekela dikoloi. Ra ya Mabopane station. Ba nthekela lefela, dikuku le matute a ditholwana. E be re ya kua diaperong a nthekela diaparo.

My mother

One day me and my mother went to town and she bought me cars. We went to Mabopane station. She bought me maize, biscuits and juice. Then we went for clothing and she bought me clothes.

Minun äitini

Eräänä päivänä minä ja äitini menimme kaupunkiin ja hän osti minulle autoja. Me menimme Mabopanen asemalle. Hän osti minulle maissia, keksejä ja mehua. Sitten me menimme vaatekauppaan ja hän osti minulle vaatteita.

**AMOGELANG MALATJI
MOSETSANA / GIRL / TYTTÖ, 6**

TSELANE LE MMAGWE

Tselane o ne a notletše lebatl. Mmagwe a opela ka lentšu le le sesane a re Tselane ngwanaka!! Tselane ngwanaka tla o tšeye dijo o je. Tselane a araba a re: Ke a utlwa ge mma. Tselane a bula lebatl a tšeya dijo a ja. Mmagwe a sepela a ya mošomong. Gwa tla radimo a opela ka lentšu le le koto a re, Tselane ngwanaka!! Tselane ngwanaka tla o tšeye dijo o je. Tselane a gana go bula a re, qa se wena mmaka.

Radimo a kgopela noga gore e dire lentšuu la gagwe le le sesane go swana le la mma Tselane. Noga a re go radimo a je lelahla la go fiša. Radimo a ja lelahla la go fiša. A ya kwa go Tselane a fihla a opela ka lentšuu le le sesane la go swana le la mma Tselane a re: Tselane ngwanaka!! Tselane ngwanaka tla o tšeye dijo o je. Tselane a bula lebatl, a re ke mmagwe. Radimo a mo tseyi a mo lokela ka gare ga kgetse.

Radimo a rwala Tselane ka kgetse a ya go mmagwe Tselane. Radimo a re Tselane a opele. Ge mmagwe Tselane a kwa gore ke ngwana wa gagwe a fa Radimo bjälwa. Ge radimo a hlapetšwe, mmaTselane a ntšha Tselane ka kgetseng a lokela dinoga le dinose. Radimo ge a phaphama a tšeya kgetse a sepela ka yona. Ge a fihla kwa ga gagwe a tsena ka ntlong a tswalela lebatl a bula kgetse Dinoga le dinose tša mo loma go fihlela a hwa.

Tselane and her mother

Tselane had locked herself in the house. Her mother came and sang with a sweet voice and said Tselane my child, Tselane my child, open and take food. Tselane answered and said I hear you mother. She opened the door, took food and ate. Tselane's mother went to work and then came the giant. He sang with a deep voice saying Tselane my child come, take food and eat, Tselane refused to open the door and said to him you are not my mother.

The giant requested the snake to help him make his voice as sweet as that of Tselane's mother. The snake advised the giant to eat a hot coal, the giant did that. He went back to Tselane. He sang with a sweet voice like Tselane's mother, he said Tselane my child, Tselane my child open and take food. Tselane thought it was her mother. She opened the door. The giant grabbed her and put her into a sack.

The giant carried Tselane into a sack and went to Tselane's mother. The giant ordered Tselane to sing. When Tselane's mother heard that it is her child who is singing in the sack, she gave the giant beer. When the giant got drunk, she took Tselane out of the sack and filled it with bees and snakes. The giant took the sack and went home. When he arrived home he locked himself into the house and opened the sack. Snakes and bees bit him to death.

Tselane ja hänen äitinsä

Tselane oli lukinnut talon ovet ja oli sisällä. Hänen äitinsä tuli ja lauloi kauniilla äänellä: "Tselane, lapseni, Tselane, lapseni, avaa ja ota ruokaa." Tselane vastasi: "Minä kuulen sinun äänesi, äiti." Hän avasi oven, otti ruoan ja söi. Tselanen äiti meni töihin ja silloin jättiläinen tuli. Hän lauloi matalalla äänellä: "Tselane, lapseni, ota ruokaa ja syö." Tselane kieltäytyi avaamasta ovea ja sanoi hänelle: "Sinä et ole minun äitini."

Jättiläinen pyysi käärmettä auttamaan ja tekemään hänen äänensä yhtä kauniiksi kuin Tselanen äidin ääni. Käärme neuvoi jättiläistä syömään kuuman hiilen, ja niin jättiläinen teki. Hän meni takaisin Tselanen luokse. Hän lauloi kauniilla äänellä kuin Tselanen äiti. Hän sanoi: "Tselane, lapseni, avaa ja ota ruokaa." Tselane luuli, että se oli hänen äitinsä. Hän avasi oven. Jättiläinen tarttui kiinni häneen ja laittoi hänet säkkiin.

Jättiläinen kantoi Tselanea säkissä ja meni Tselanen äidin luokse. Jättiläinen käski Tselanen laulaa. Kun Tselanen äiti kuuli lapsensa äänen säkistä, hän antoi jättiläiselle olutta. Kun jättiläinen tuli juovuksiin, äiti otti Tselanen säkistä ja täytti sen ampaisilla ja käärmeillä. Jättiläinen otti säkin ja meni kotiin. Kun hän saapui kotiin, hän lukitsi ovensa ja avasi säkin. Käärmeet ja ampaiset pistivät hänet kuoliaaksi.

BOTSHELO MADIBA MOŠEMANE / BOY / POIKA, 7

E bele e le kgomo le khudu t̂ša ya sekgweng. T̂ša bona mollo o mogolo. Kgomo ya t̂šhaba. Khudu ya re: "Kgomo nkemele." Kgomo ya emela khudu.

Once upon a time a cow and a tortoise went to the forest. They saw a big fire. The cow ran away. The tortoise asked the cow: "Wait for me." The cow waited for the tortoise.

Tapahtuipa kerran, että lehmä ja kilpikonna menivät metsään. He näkivät suuren tulen. Lehmä juoksi pois. Kilpikonna pyysi lehmältä: "Odota minua." Lehmä odotti kilpikonaa.

OFENTSE KGAFELA MOŠEMANE / BOY / POIKA, 7

E ne e le tate yo mongwe a tsamaya a ya lebenkeleng a tsamaya le mp̂ša. A re tibîša ka yona a re o tlo re bolaya. A re phôša ka matlapa. A re tibîša ka koloi ya gagwe ra t̂šhaba.

There was a certain man who went to the shop with his dog. He chased us with his dog and said that he will kill us. He threw stones at us. He also chased us with his car and we run away.

Kerran eräs mies meni kauppaan koiransa kanssa. Hän ajoi meitä takaa koiransa kanssa ja sanoi, että hän aikoo tappaa meidät. Hän heitti meitä kivillä. Hän ajoi meitä takaa myös autollaan, mutta me juoksimme pakoon.

ISTARLIN ABDULKADIR
TYTTÖ / GIRL / MOSETSANA, 7

GURIGA

Hooyo waxey karineysaa cunto. Waxay karineysaa maraq. Miiska waxaa u saaran farmaajo, rooti iyo caano. Linda waxey jeceshahay maraqa. Ayeeyo Linda ayee ka cawineysaa iskaishaha. Aabe waxuu u aqrinayaa wiilasha sheeko. Yaanyuurta waxey cuneysaa cunto. Cuntada kadib Linda waxey ka cawineysaa hooyadeed alaab dhaqida. Kadib ilmaha waxey bilaabaya iney ku ciyaaraan banaanka waxey sameynayaan alaabta caruurta ku ciyaaraan. Axmed wuxuu ku ciyaarayaa gari, boombale iyo banooni. Linda waxey ku ciyareysaa boombale.

(somali)

Kotona

Äiti laittaa ruokaa. Hän laittaa keittoa. Pöydällä on myös juustoa, leipää ja maitoa. Linda tykkää keitosta. Mummo kutoo Lindalle sukkia. Pappa lukee Ahmed-pojalle satuja. Tsortia-kissa syö ruokaa. Syönnin jälkeen Linda auttaa äitiä tiskissä. Sitten lapset alkavat leikkiä. He tekevät palapeliä. Ahmed leikkii autolla, nallella ja pallolla. Linda leikkii nukella.

At home

Mother cooks. She makes soup. On the table there is cheese, bread and milk. Linda likes soup. Grandmother knits socks for Linda. Grandfather reads stories to Ahmed. The cat Tsortia eats food. After the supper Linda helps mother with the dishes. Then the children start to play. They make puzzles. Ahmed plays with a car, teddybear and a ball. Linda plays with her doll.

Ka gae

Mma o a apea. O apea sopo. Mo tafoleng go na le tšhese, borotheo le maswi. Linda o rata sopo. Koko o logela Linda dikousu. Rakgolo o balela Ahmed kanegelo. Katse Tsortia e ja dijo. Morago ga dijo tša bošego Linda o thuša mma go hlatswa dibjana. Ka morago bana ba thoma go raloka, ba dira di puzzles. Ahmed o raloka ka koloj, popo le bolo. Linda o raloka ka popo ya gagwe.

DESPINA KILPELÄINEN
TYTTÖ / GIRL / MOSETSANA, 7

VILLE JA KALLE

Ville on yksinäinen. Hän kaippaa kaveria. Puistossa ei ollut kaveria. Seuraavana päivänä hän tapasi Kallen.

Ville kysyi: "Voitko olla kaverini?"

Kalle kysyi: "Mikä sinun nimesi on?"

Ville sanoi: "Minun nimeni on Ville."

Kalle vastasi: "Ollaan vaan kavereita! Mitä tehdään?"

Ville sanoi: "Syödään vaikka mustikoita!"

Kalle leikki paljon Villen kanssa.

Ville sanoi: "Minulla on syntymäpäivät."

Kalle kysyi: "Pääsenkö mukaan?"

Ville vastasi: "Kyllä pääset!"

Kalle osti Villelle syntymäpäivälahjaksi auton ja nallen. He söivät yhdessä kakkua ja heillä oli hauskaa.

Ville and Kalle

Ville is lonely. He is missing for a friend. There was no friend in the park. Next day he meets Kalle.

Ville asked: "Can you be my friend?"

Kalle asked: "What is your name?"

Ville said: "My name is Ville."

Kalle said: "Let's be friends! What shall we do?"

Ville said: "Let's eat blueberries."

Kalle played with Ville a lot.

Ville said: "I have a birthday."

Kalle asked: "Can I come?"

Ville said: "Yes you can."

Kalle gave a car and a teddy bear to Ville as a birthday present. They ate cake together and they had a good time.

Ville le Kalle

Ville o bodutu. O hlologetše mogwera. Eupša ga go mogwera ko lefelong la go itapološa. Ka letšatši le le latelago o kopana le Kalle.

Ville a botšiša: "A o ka ba mogwera wa ka?"

Kalle a botšiša: "Leina la gago ke mang?"

Ville a re: "Ke nna Ville."

Kalle a re: "A re be bagwera! Re ka dirang?"

Ville a re: "A re je di murupeila."

Kalle a raloka le Ville thata.

Ville a re: "Ke matswalo a ka."

Kalle a re: "A nka tla?"

Ville a re: "Ee, etla?"

Kalle a neya Ville, koloi le popo bjalo ka dimpho tša matswalo.

KOKETSO MAJA
MOŠEMANE / BOY / POIKA, 7

Ge ke ya sekolong, ke a hlapa ka kama moriri wa ka. Ka namela taxi. Ge ke fihla sekolong ke ntšha dipuku ka mo kgetsaneng ya ka ya dipuku. Ka nna ka mo phapušeng ka ngwala, ka fetša mošomo, ka ngwalela gape ka mo pukung e nngwe ka fetša. Ka nako ya dijo ka yo ja.

When I go to school, I wash and comb my hair. I board a taxi to school. When I arrive I take out my books from my school bag. I sit in the classroom and do my work. When I am through I take out another book and write. When it is time to eat, I go and eat.

Kun lähden kouluun, pesen ja kampaan hiukseni. Menen taksilla kouluun. Kun pääsen perille, otan kirjat koululaukustani, menen luokkaan istumaan ja aloitan työskentelyn. Kun olen valmis, otan toisen kirjan ja kirjoitan. Kun on ruoka-aika, menen syömään.

KATLEGO MANAMELA
TYTTÖ / GIRL / MOSETSANA, 7

E ne e le nna le sesi wa ka, sesi a tsamaya a ema kwa keiting. A bona bo Tholi le Josephine. A ya kwa go bona. Nna ke ne ke le kwa ntlong, ke ja apola le yena a e ja. A mpiša a re: Katlego e tla mo, ka ya go yena. Ka bona abuti wa ka le sesi wa ka ba tla gae. Ka boela le bona morago.

One day me and my sister were at home. My sister went and stood at the gate, she saw Tholi and Josephine. My sister went to them. I was in the house eating an apple and she was also eating an apple. She called me and said: "Katlego come here." I went to her. I saw my brother and sister coming home. I went back with them.

Eräänä päivänä minä ja sisareni menimme kotiin. Sisareni seisoi portilla, hän näki Tholin ja Josephinen. Sisareni meni heidän luokseen. Minä olin kotona syömässä omenaa, ja hän söi myös omenaa. Hän huusi minulle: "Katlego, tule tänne." Minä menin hänen luokseen. Näin veljeni ja siskoni tulevan kotiin. Menin takaisin heidän kanssaan.

SELLO RABOROLO
MOŠEMANE / BOY / POIKA, 9

Ge ke tsoga ke a tlhapa, ka hlapa meno. Ka dira dijo. Ka tla sekolong.

In the morning I wake up, take a bath and brush my teeth. I prepare my breakfast and then I come to school.

Aamulla herään, menen kylpyyn ja harjaan hampaani. Valmistan aamiaiseni ja lähdän sitten kouluun.

SIBEKO MMATHAPELO
TYTTÖ / GIRL / MOSETSANA, 9

T[^]satsi le lengwe ke sepela le mma waka, re ya toropong. Ra reka dijo. Ra boela gae. Ge re fihla ra ja. E be keyo raloka, thapama ka boela gae. Ka hlapa, ka robala. Ka tsoga mosong ka hlapa, ka dira dijo. Ka ya sekolong.

One day my mother and I went to town. We bought food and went back home. When we arrived home I went to play. In the afternoon I went back home. I washed myself and slept. I woke up in the morning, washed myself and ate my breakfast. Thereafter I went to school.

Eräänä päivänä menin äitini kanssa kaupunkiin. Me ostimme ruokaa ja menimme takaisin kotiin. Kun tulimme kotiin, menin leikkimään. Iltapäivällä menin takaisin kotiin. Peseydyin ja menin nukkumaan. Heräsin aamulla, peseydyin ja söin aamiaista. Sitten menin kouluun.

SARA SALONRANTA
TYTTÖ / GIRL / MOSETSANA, 7

EKSYKSISSÄ

Jenna ja Milla ovat ystäviä. He menevät metsään. Milla ei löydä takaisin kotiin. Millaa itkettää. Jenna onneksi muistaa tien kotiin. Jenna sanoo: "Älä itke. Minä vien sinut kotiin!"

Jenna saattaa Millan kotiin. Äiti odottaa kotona.

Äiti sanoo: "Kiitos, että autoit Millan kotiin. Olet tosi hyvä ystävä!"

Lost

Jenna and Milla are friends. They go to the forest. Milla doesn't find the way back home. Milla starts to cry. Luckily Jenna knows the way home.

Jenna says: "Don't cry. I will take you home."

Jenna takes Milla home. Mother is waiting there.

Mother says: "Thank you for taking Milla home! You are a very good friend."

Ba timetše

Jenna le Milla ke bagwera. Ba ya sekgweng.

Milla o a timela, ga a sa tseba tsela ya go boela gae. Milla o thoma go lla.

Ka mahlatse Jenna o tseba tsela ya go ya gae.

Jenna a re: "O sa lle ke tla go iša gae."

Jenna a iša Milla gae. Mmagwe o mo emetše.

Mmagwe a re: "Ke a leboga ge o tlišitše Milla gae! O mogwera wa potego."

MASHILE TSHEPANG
MOŠEMANE / BOY / POIKA, 7

Ka letšatši le lengwe mosong ra hlapa, nna le mama, ra ja motogo. Mma a apea mosegare, ra ja. Mantšiboa mma a apea gape. Ra hlapa ra ja. Ra ba ra robala. Mesong ka hlapa sefahlego le meno ka tla sekolong. Thapama ka boela gae.

One day in the morning me and my mother ate soft porridge after bathing. During the day my mother cooked and we ate. In the evening she cooked again. We washed our hands and ate. We slept. In the morning I washed my face and teeth and then came to school. In the afternoon I went back home.

Eräänä aamuna minä ja äitini söimme puuroa peseydyttyämme. Päivän mittaan äitini keitti ruokaa ja me söimme. Illalla hän teki taas ruokaa. Me pesimme kätemme ja söimme. Me nukuimme. Aamulla pesin kasvoni ja hampaani ja menin sitten kouluun. Iltapäivällä menin takaisin kotiin.

AMUKELANI MATHEBULA
MOŠEMANE / BOY / POIKA, 7

NNA LE NGWANA WA GEŠO

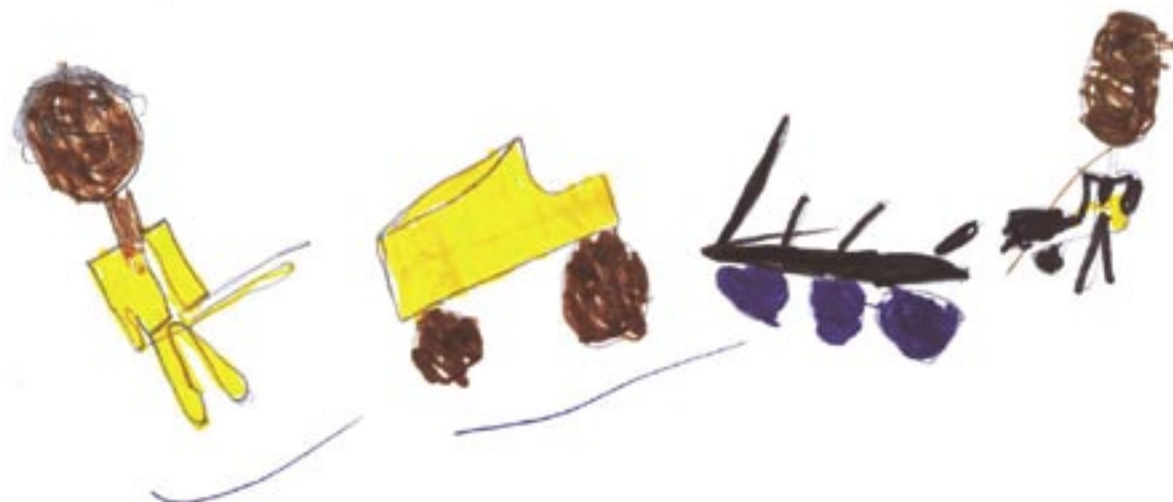
Ka letšatsi le lengwe, nna le ngwana wa gešo re be re raloka ka dikoloi le di khutlotharo tša ka.

My brother and I

One day my brother and I were playing with my cars and triangles (building blocks).

Veljeni ja minä

Eräänä päivänä veljeni ja minä leikimme autoillamme ja rakentelimme kolmioillamme.

JUULIA JAUHANEN
TYTTÖ / GIRL / MOSETSANA, 7

ILLALLA

Elma-kissa nukkuu. Se näkee unta, että se syö kissanruokaa. Patu-koirakin käy nukkumaan. Se näkee unta, että se pääsee pihalle juoksemaan. Lapsetkin käyvät nukkumaan. Heillä on yöpaidat päällä ja he menevät sänkyyn oman peiton alle nukkumaan. He kuitenkin syövät ennen nukkumaan menoa iltapalan ja he pesevät hampaat, kasvot ja kädet. Äiti ja isäkin käyvät nukkumaan.

In the evening

Elma the cat is sleeping. She dreams that she's eating cat food. Patu the dog goes to sleep, too. He is dreaming that he is running outside. The children are sleeping, too. They are wearing pajamas and they go to bed sleeping under their own warm blankets. Before that they eat, brush their teeth, wash their faces and their hands. Their mum and dad are sleeping now, too.

Mathapama

Katse Elma e robetše, e lora e eja dijo tša dikatse. Mpša Patu le yona e a robala. E lora e kitima ka ntle. Bana le bona ba robetše, ba apere diaparo tša go robala, ba ka gare ga mapai. Pele ba robala ba a ja, ba hlapa meno, difahlego le diatla. Mma le Tate le bona ba robetše bjale.

NOSIPHO RADEBE

MOSETSANA / GIRL / TYTTÖ, 7

MMUTLA LE TONKI

E ne e le mmutla le tonki. Mmutla wa re go Tonki ba tshele ka gare ga dithaba. Tonki ya re aowa, a re ye go kga dineywa re dije. Tonki ya re a re ye toropong. Tonki le Mmutla ba reka diaparo.

The Hare and the Donkey

Once upon a time there was a hare and a donkey. The hare said to the donkey: "Let us cross between the mountains." The donkey refused and said: "Let us go and pick up the fruits and eat them." The donkey said: "Let us go to town." The donkey and the hare went to town and bought clothes.

Jänis ja aasi

Olipa kerran jänis ja aasi. Jänis sanoi aasille: "Mennäänkö vuorten välistä?" Aasi ei suostunut, vaan sanoi: "Mennään poimimaan hedelmiä ja syömään niitä." Aasi sanoi: "Mennään kaupunkiin." Aasi ja jänis menivät kaupunkiin ja ostivat vaatteita.

MUHAMMED HUSSEIN
POIKA / BOY / MOŠEMANE, 7

WAQTIGA BARAFKA

Ville wuxuu ka taraaraxayaa buurta. Adeerkii Harrina wuu hiihtaynaa, wuxuuna ka tararaxayaa buurta. Harri wuxuu ku dhacay si, aan ula kas ahaan ville. Harri wuu dhacay Villene wuu isku naxaywiilasha waxay bilaabeen inay dhisaan guribarafeed. kadibna waxay bilaabeen inay marlabaad ka taraaraxaan buurta. waxay u taraaraxayeen si dheeri ah. Harri wuxuu bilaabay inuu cabsado. Caruurta waxay bilaabeen inay Bakaylayaasha iyo shinbaraha siiyaan raashin. Markaas kadib wiilasha way dhaxamoodeen. waxay aadeen guryahooda si, aay usoo helaan diirimaad, una soo cabaan shukalaato kulul. Markii ay heleen diirimaad dareenkooda wuu wanaagsanaa.

(somali)

Talvella

Ville laskee pulkalla mäkeä. Harri-serkku hiihtää ja laskee suksilla mäkeä. Harri törmää vahingossa Villeen. Harri kaatuu ja Ville säikähtää. Pojat alkavat rakentaa lumilinnaa. Sitten he alkavat taas laskea mäkeä. He laskevat niin lujaa, että Harria alkoi pelottaa. Sitten lapset rupesivat antamaan jäniksille ja linnuille ruokaa. Sitten pojille tuli kylmä. He menivät kotiin lämmittelemään ja juomaan lämmintä kaakaota. Heistä oli mukavaa kun oli lämmin.

During the winter

Ville is sledging. Cousin Harry is skiing down the hills. Harry accidentally bumps into Ville. Harry falls down and Ville gets scared. The boys start to build a snowcastle. And after that they start to ski down the hills again. They skied so fast that Harry got scared. Then the children started to feed rabbits and birds. During that the boys got cold. They went home to warm up and to drink hot chocolate. They thought it was nice because it was warm.

Nako ya marega

Ville o nametše selei. Motswala Harry o thedimoga godimo ga kapoko. Harry o thula Ville ka phošo. Harry o a wa. Ville o tšhogile. Bašemane ba thoma go aga sebo ka kapoko. Morago ba thoma go thedimoga go ya fase dithabeng gape. Ba thedimoga ka pelepele gore e be Harry a tšhoge. Bana ba thoma go fepa mebutla le dinonyane. Nakong ye, bašemane ba thoma go kwa go tonya. Ba ya gae go ithuthufatša le go nwa tšhokolete ya go fiša. Ba be ba gopola gore e bose ka ge ebe e le borutho.

MACDONALD NTINI
MOŠEMANE / BOY / POIKA, 7

MMUTLA LE THOLE

Mmutla le Thole ba be ba kitimiša lori ya dipotoro. Ba e swara ba utswa dibotoro. Thole a tlotša mmutla ka dibotoro mo molomong a mmolaya. Thole a kopana le mpša ba epa mošima. Thole a re ba tshela mošima yo a ka welago ka gare ga mošima re tla mmolaya ra mo apea. Ge ba tshela mosima gwa wela Thole. Mpsa ya opela ya re, ba bolayile Thole ngwana wa malome ba re ke ye na jeleng dibotoro.

The hare and Thole

The hare and Thole were chasing a track loading peanutbutter. They got the track and stole all the peanutbutter. Thole smeared the hare's mouth with it and killed him. Thole met a dog and asked the dog to dig a hole and jumped over it. The dog said: "The one that falls in the hole, we shall kill him and eat him." Unfortunately Thole fell into the hole. The dog sang and said: "They killed my uncle's child, they said he ate peanutbutter."

Jänis ja Thole

Jänis ja Thole jahtasivat pähkinävoilla lastattua kuorma-autoa. Ne saivat sen kiinni ja varastivat kaiken pähkinävoin. Thole hieroi pähkinävoita jäniksen suuhun ja tappoi hänet. Thole tapasi koiran ja pyysi koiraa kaivamaan kuopan, Thole hyppäsi kuopan yli. Koira sanoi: "Kun joku putoaa kuoppaan, niin me tapamme hänet ja syömme hänet." Epäonnekseen Thole putosi kuoppaan. Koira lauloi: "He tappoivat minun serkkuni, he sanoivat, että hän oli syönyt vain."

PHUKUBJE KARABO
MOŠEMANE / BOY / POIKA, 8

E bele ele dibere tše nne, tša re berenyana a ilo utswa nama, ge a fetsa ba re ngwana a ilo nyaka borotho, ba mo segela seripa, ka bošego a ya gape ba se hlole ba mo fa.

Once upon a time four big bears sent a baby bear to steal meat. After that they sent him for bread and they gave him half. The following day they sent him but they did not give him any bread.

Tapahtuipa kerran, että neljä isoa karhua lähetti karhunpennun varastamaan lihaa. Sen jälkeen ne lähettivät pennun hakemaan leipää ja antoivat pennulle puolet. Seuraavana päivänä ne lähettivät pennun taas, mutta eivät antaneet ollenkaan leipää.

PHASHA OFENTSE
MOŠEMANE / BOY / POIKA, 6

SINDARELA

Sindarela o ne a hlapiša bana ba gagwe ba ya moletlong. Sindarela o be a dula godimo ga letlapa. Ba ne ba mo direla kolo ya lephotse. A sepela ka yona le bana ba gagwe. Sindarela a šiya seeta sa gagwe. Kgoši a se tšeya a botšiša gore ke sa mang? A se lekantšha basadi bohle, sa lekana Sindarela. Sindarela a nyalwa ke kgoši.

Cinderella

Cinderella bathed her children and went to the feast. Cinderella sat on the stone. They made her a pumpkin cart. She rode on the cart with her children. Cinderella left her shoe. The king took the shoe and asked to whom the shoe belonged. He tried the shoe on all women's feet and it fitted Cinderella's foot. Cinderella got married to the king.

Tuhkimo

Tuhkimo kylvetti lapsensa ja meni juhlaan. Tuhkimo istui kivellä. Hänelle tehtiin kurpitsarattaat. Hän ajoi rattailla lastensa kanssa. Tuhkimo jätti kenkensä. Kuningas otti kengän ja kysyi, kenelle se kuului. Hän kokeili kenkää kaikkien naisten jalkaan, ja se sopi Tuhkimon jalkaan. Tuhkimo meni naimisiin kuninkaan kanssa.

MOHAMED NUR
POIKA / BOY / MOŠEMANE, 7

BAKEELAYAAL

Yusuf-bakeyle waxuu la ciyaarayaa Yere-bakeyle waxey ku tartamayaan ciyaaro oo booditan ah kadib ciyaartii waxey ku dhamaatay bareejo. Shimbiraha waxey daawanayeen tartanka bakeylayaasha. Bakeylayaasha wey cabsanayeen shimbirahii waxey ku ordayaan banaankii dhinaciisa. Yaanyuur madoow ah ayaa ka cabsatay bakeylayaashii. Bakeylayaasha wey carareen. Gabadhii waxey daba raacday bakeylayaashii waxeyna tustay ilmo kale. Bakeylayaashii wey sii carareen. Yaanyuurtiina wey daba kacday iyadana. Yere-bakeyle waxaa ka murkacday gacanta Yusuf Yere ayaa geeyay dhaqtarka.

(somali)

Jänikset

Jusuf-jänis seikkailee. Se leikkii Jere-jäniksen kanssa. Heillä on hyppykilpailu. Siitä tulee tasapeli. Linnut katselevat jänisten kilpailua. Jänikset pelottelevat lintuja ja juoksevat sitten pihan poikki. Musta kissa pelästyttää jänikset.

Jänikset juoksevat karkuun. Tyttö seuraa jäniksiä ja näyttää niitä muille lapsille. Jänikset juoksevat karkuun. Kissakin ajaa niitä takaa. Jere-jänikseltä murtuu käsi. Jusuf vie Jeren lääkäriin.

The rabbits

Jusuf the rabbit is having an adventure. It is playing with Jere the rabbit. They are having a jumping competition. They are even. The birds are watching as the rabbits play. The rabbits are scaring the birds and then running away. The black cat is scaring the rabbits. The rabbits are running away. The girl is following the rabbits and shows them to the other children. The rabbits are running away. The cat is chasing them, too. Jere the rabbit breaks his arm. Jusuf takes Jere to the doctor.

Mebutla

Mmutla Jusuf o na le maitemogelo. O raloka le mmutla Jere. Ba phadišana ka go tlola. Ba a lekana. Dinonyane di lebeletše ge bo mmutla ba raloka. Bommutla ba tšhoša dinonyane, di a tšhaba. Katse e ntsho e tšhoša bommutla, bommutla ba a tšhaba. Mosetsana o latela bommutla, o bontša bana ba bangwe bommutla. Bo mmutla ba a tšhaba. Katse le yona e a ba kitimiša. Jere o robega letsogo Jusuf o iša Jere ngakeng.

TLOTLOWETSO MOTHLOWARE
MOŠEMANE / BOY / POIKA, 7

MMUTLA LE KHUDU

Mmutla o kile wa sega khudu wa re Khudu ga o na lebelo. Wa e kwera mosegare ka moka. Mmutla ge o bolela bjalo o be a duletše go kitima a ya kwa le kwa: O ka se dire bjale ka nna khudu. Mmutla wa bitša diphoofol ka moka wa re: "Ke nyaka go dira phadišano le khudu feela." Ke nyaka gore e sepelele pele letšatši ka moka, nna ke tloge letšatši la bobedi, ke bone ge e ka ntšhiya.

Diphofo tša kgobokana go tlo bogela lebelo la mmutla le khudu. Khudu ya tloga ka masa, mmutla wa tloga ge le subela e le kgale khudu e tlogile. Mmutla wa kitima ka lebelo ka moka wa feta khudu e sa totoba. Mmutla wa bona gore khudu e sa šaletse morago, wa khutša ka fase ga mohlare ka ge o be o ne o tlola-tlola o thakgetše ge e le phoofolo ya lebelo. Mmutla wa swarwa ke boroko ka ge o be o lapile. Khudu ya totoba go fihla mothalong wa bofelo. Diphoofolo tsa makala gore mmutla o kae tša dduetša di thabile gore khudu e šile mmutla. Mmutla o rile o re phaphara wa nagana gore khudu a sale morago wa iketla go fihla mothalong. Wa hwetša moletlo o mogolo wa go lebogiša mofenyi o fedile. Mmutla wa hlabiwa ke dihlong wa thota lešokeng leo.

The Hare and the Tortoise

Once upon a time the hare laughed the tortoise saying the tortoise cannot run as fast as he can. The hare mocked the tortoise the whole day. While saying that the hare was running around bragging to the tortoise that he cannot do like him. The hare called all the wild animals and said to them: "I want to compete with the tortoise. I want him to leave a day before and I will leave the following day. I want to see if he can outrun me."

All the animals came to witness the competition. The tortoise left at dawn and the hare at sunset, long after the tortoise had left. The hare run with all speed and passed the tortoise on the way. The hare was tired and thought he could rest because the tortoise was still far back. The hare fell asleep. The tortoise slowly kept on and reached the winning line before the hare. All the animals were wondering what had happened to the hare. They happily ululated cheering the tortoise for having won the race. When the hare woke up, he thought the tortoise is still behind. He slowly walked to the winning lane. The hare was surprised and ashamed to see that the party thrown in honour of the tortoise for winning the competition was over. He decided to relocate from that forest.

Jänis ja kilpikonna

Olipa kerran jänis, joka pilkkasi kilpikonaa, että se ei osaa juosta yhtä nopeasti kuin jänis. Jänis pilkkasi sitä koko päivän. Jänis juoksi kilpikonna ympäri mahtailen ja irvailen, ettei se pysty samaan kuin jänis. Jänis kutsui kaikki villieläimet koolle ja sanoi niille: "Minä haluan kilpailla kilpikonna kanssa. Minä haluan, että kilpikonna aloittaa päivää aikaisemmin ja minä lähdän seuraavana päivänä. Haluan nähdä, pystyykö kilpikonna juoksemaan minua kovemmin."

Kaikki eläimet tulivat todistamaan kilpailua. Kilpikonna lähti liikkeelle auringonnousun aikaan ja jänis auringon laskettua, kauan kilpikonna lähdön jälkeen. Jänis juoksi kovaa vauhtia ja ohitti kilpikonna matkallaan. Jänis oli väsynyt ja ajatteli, että voisi levätä, koska kilpikonna oli yhä kaukana takana. Jänis nukahti. Kilpikonna jatkoi hitaasti ja saavutti maalilinjan ennen jänistä.

Kaikki eläimet ihmettelivät, mitä jänikselle oli tapahtunut. Ne ulvoivat iloisesti ja huusivat eläkootä kilpikonalle kisan voittamisesta. Kun jänis heräsi, se luuli, että kilpikonna on edelleen takana. Se käveli hitaasti maalilinjalle. Jänis oli yllättynyt ja häpeissään nähdessään, että kilpikonna voiton kunniaksi järjestetty juhla oli ohi. Se päätti siirtyä muualle siitä metsästä.

DIKELEDI LEKHULENI
MOSETSANA / GIRL / TYTTÖ, 7

Ka letšatši le lengwe ka bona mmutla. Mma ase, ke boele gae, ke tlo ralokela mo gae le bagwera ba ka. Ka robala morago ga moo.

Once upon a time I saw a rabbit. My mother asked me to come back home and play with my friends. Thereafter I slept.

Kävipä kerran niin, että näin jäniksen. Äitini pyysi minua tulemaan takaisin kotiin leikkimään ystävieni kanssa. Sitten nukuin.

ELENA MOTHIBA
MOSETSANA / GIRL / TYTTÖ, 9

POPO YA KA

Ka letšatši le lengwe ka sepela le mama wa ka, ra ya toropong. Mma a nthekela popo, re be re sepela re ya gae.

My doll

One day I went to town with my mother. She bought me a doll and we then went back home.

Minun nukkeni

Eräänä päivänä menin kaupunkiin äitini kanssa. Hän osti minulle nukan ja sen jälkeen menimme takaisin kotiin.

AURA SIMOLIN
TYTTÖ / GIRL / MOSETSANA, 7

ILLALLA

Jekku-koira katselee, kun Niina, Saana ja Mori menevät nukkumaan. Jekku katselee, kun Mikko-isä auttaa Moria riisumaan päivävaatteet ja pukemaan yöpuvun päälle. Jekku-koira huomaa, että kissa nukkuu jo. Se menee itsekin nukkumaan. Se näkee unta, että se ajaa kissaa takaa.

In the evening

Jekku the dog watches while Niina, Saana and Mori are going to sleep. Jekku is watching the dad Mikko who helps Mori to get undressed and put his pajamas on. Jekku the dog notices that the cat is sleeping already. He goes to sleep, too. He dreams that he is chasing the cat.

Mathapama

Mpša Jekku e lebeletše Niina, Saana le Mori ge ba ya go robala. Jekku e lebeletše tate Mikko ge a thuša Mori go hlobola le go apara diaparo tša go robala. Mpša Jekku e lemoga gore katse e setše e robetše. Le yona e ya robala, e lora e kitimiša katse.

LEKALAKALA THABANG
MOŠEMANE / BOY / POIKA, 7

MMUTLA LE TAU

Ka tšatši le lengwe e be ele mmutha le tau ba ya meetseng, a hwetša hlapi e tee. E be ba tsamaya ba yo ja.

The Hare and the Lion

One day the hare and the lion went to fish. The hare got into the water. He caught one fish. They went away to eat.

Jänis ja leijona

Eräänä päivänä jänis ja leijona menivät kalastamaan. Jänis joutui veteen. Hän pyydysti yhden kalan. He lähtivät pois syömään.

THABANG MALATJI
MOŠEMANE / BOY / POIKA, 5

LEGOTLO LE TAU

Legotlo le tau di be di kitimišana. Legotlo la tsena ka mošimeng. Tau ya tsena ka mošimeng wa legotlo. Legotlo la tšhaba la tsena ka mošimeng o monnyane, tau ya tsentšha leoto la yona. Legotlo la tšhabela ko ntlong ya batho. Tau ya thuba lebatlhi ya tsena ka ntlong. Motho a bolaya tau.

The Rat and the Lion

The rat and the lion were chasing each other. The rat went into a hole. The lion dug the hole of the rat and went in. The rat ran away into a small hole. The lion put its foot into the hole. The rat ran into the house. The lion broke the door of the house and the owner of the house killed the lion.

Rotta ja leijona

Rotta ja leijona jahtasivat toisiaan. Rotta meni koloon. Leijona kaivoi rotan koloa ja meni sisään. Rotta juoksi pois pieneen koloon. Leijona laitto jalkansa koloon. Rotta juoksi taloon. Leijona mursi talon oven ja talon omistaja tappoi leijonan.

TSHEPANG PAPO
MOŠEMANE / BOY / POIKA, 7

TATE

Tate yo mongwe o ne a topa tšhelete a reka ntlo e kgolo. Mma a mpitša a re ko lata ngwana ko keretšheng. A re ke direle ngwana lebotlolo. Ka bona legotlo, ka le bolaya.

Tate

A certain man had picked up money and bought a big house. My mother called me and asked me to go and fetch my younger brother from the crèche. She asked me to prepare the bottle for the baby. I saw a rat and killed it.

Tate

Eräs mies oli saanut rahaa ja ostanut suuren talon. Äitini kutsui minua ja pyysi minua hakemaan pikkuveljeni päiväkodista. Hän pyysi minua laitamaan pullon valmiiksi vauvalle. Minä näin rotan ja tapoin sen.

MIKAEL PEURONEN
POIKA / BOY / MOŠEMANE, 7

LIISA JA TONTTU

Pieni Liisa-tyttö ruokkii lintuja pihalla. Tonttu katselee, kun Liisa ruokkii lintuja. Sitten Liisa laittaa sukset jalkaan ja lähtee hiihtämään ja näkee tontun. Liisa menee kertomaan äidille, että hän näki tontun. Äitikin tulee ulos katsomaan, mutta tonttu on hävinnyt. Äiti ei usko Liisaa, mutta Liisa oli varma, että hän oli nähnyt tontun.

Liisa and the Christmas Brownie

Liisa, a little girl is feeding the birds outside. The Christmas brownie watches Liisa as she feeds the bird. Then Liisa puts her skis on and goes to ski. Soon she sees the brownie. Liisa goes to tell her mum that she has seen the brownie. Mum goes outside to look, but the brownie has already gone. Mum does not believe Liisa, but Liisa was sure that she has seen a brownie.

Liisa le monna wa kgopana

Mosetsana Liisa o fepa dinonyana ka ntle. Monna wa kgopana o lebeletše ge Liisa a fepa dinonyane. Bjale Liisa a rwala dieta tša gagwe tša go thelela a ya go thelela. Ka pela a bona monna wa kgopana. A ya go botša mmagwe gore o bone monna wa kgopana. Mmagwe a ya ka ntle go lebelela, eupša a be a setše e sepetše. Mmagwe ga a kgolwe Liisa, eupša Liisa o kgonthišiša gore o bone monna wa kgopana.

MOKOENA THOLI
MOSETSANA / GIRL / TYTTÖ, 7

TONKI LE LEGOTLO

Tonki e fihlile ya bona legotlo. Ya bona le pudi. Pudi ya tšhaba. Ya bona tonki. Tonki ya tsamaya. Tonki ya bona legotlo. Legotlo la tšhaba. Tonki ya robala. Tonki ya bona dipere tše ntšhi. Ditonki ka moka di ile tša tšhaba. Tonki e tee ya bowa. Ga šala tše tharo.

The Donkey and the Rat

On arrival the donkey saw a rat. It also saw the goat. The goat ran away. It saw the donkey. The donkey went away. The donkey saw the rat. The rat ran away. The donkey slept. The donkey saw many horses. All the donkeys ran away. One of the donkeys came back. Three remained.

Aasi ja rotta

Aasi näki rotan. Se näki myös vuohen. Vuohi juoksi pois. Se näki aasin. Aasi meni pois. Aasi näki rotan. Rotta juoksi pois. Aasi nukahti. Aasi näki paljon hevosia. Kaikki aasit juoksivat pois. Yksi aaseista tuli takaisin. Kolme jäi jäljelle.

INGRID MATLALA
MOSETSANA / GIRL / TYTTÖ, 7

Ke bone katse tše pedi di tibišana. E nngwe ya tla go tlo di lebelela. Morago mpša ya tla ya di tibiša. E nngwe ya šutella mo mpšeng, mpša ya tšhaba katse. Katse ya e latella. Katse tše tharo tša šala dinamela dihlare. E tee ya fologa. Mpša ya bolaya katse.

I saw two cats chasing one another. The other one came to watch them. After that the dog came and chased them. The other one went near the dog, the dog ran away. The cat followed the dog. Three cats climbed on the top of the tree. One of the cats climbed off the tree and the dog killed it.

Näin kaksi kissaa ajamassa toisiaan takaa. Yksi tuli katsomaan niitä. Sen jälkeen koira tuli ajamaan niitä takaa. Toinen meni koiran lähelle, koira juoksi pois. Kissa seurasi koira. Kolme kissaa kiipesi puun latvaan. Yksi kissoista meni alas puusta ja koira tappoi sen.

JOSEPHINE RAMOIPONE
MOSETSANA / GIRL / TYTTÖ, 7

PERE LE MMUTLA

Ka letšatši le lengwe pere e be e kitimiša mmutla. Mmutla wa tšhabela ka gare ga mollo. Pere ya re joo! mmutla wa ka o fše! Pere ya botša papammutla le mamammutla gore mmutla o fše. Papammutla a botša pere gore go tloga bjale o tlo ba ngwana wa ka.

The Hare and the Horse

Once upon a time the horse was chasing the hare. The hare went into a fire. The horse said joo! my hare has burned down. The horse told the hare's mother and father that the hare has been burned down. The hare's father told the horse that from now onwards you are my child.

Jänis ja hevonen

Olipa kerran hevonen, joka ajoi takaa jänistä. Jänis juoksi tuleen. Hevonen sanoi oi! minun jänikseni on palanut. Hevonen kertoi jäniksen äidille ja isälle, että jänis oli palanut. Jäniksen isä sanoi hevoselle, että tästä lähtien hevonen olisi heidän lapsensa.

MIMOSA ADEMI
TYTTÖ / GIRL / MOSETSANA, 7

ZOGJTË

Dy zogj të vegjël, Liina dhe Kinta, luanin në vendin e ushqimit. Ata hanin fara. Pastaj Liina dhe Kinta fluturun te dritarja e shtëpisë dhe cicëruan. Macja i pa zogjtë dhe i frikësoi ata. Zogjtë fluturuan dhe ikën. Liisa tha: "Kujdes gjithnjë nga macja!" Kinta tha: "Macja është shumë e urtë, por për zogjtë është e rrezikshme." Liina tha: "Fluturoni lartë dhe luani!" Fëmijët u ofruan zogjëve ushqim më tepër. Liina dhe Kinta thanë: "Faleminderit! Ciu ciu ciu!"
(albania)

Linnut

Kaksi pientä lintua, Liina ja Kinta, leikkii ruokapaikalla. Ne syöivät siemeniä. Sitten Liina ja Kinta lentävät talon ikkunalle ja kurkistavat ikkunasta sisään. Kissa näkee linnut ja uhkaa niitä. Linnut lentävät karkuun. Liisa sanoo: "Muistetaan aina varoa kissaa!" Kinta sanoo: "Kissa on kyllä kiltti, mutta linnuille vaarallinen." Liina sanoo: "Lennetään korkealle ja leikitään hippaa!" Lapset tuovat linnuille lisää ruokaa. Liina ja Kinta sanovat: "Kiitos! Tsiu tsiu tsiu!"

The birds

Two little birds Liina and Kinta are playing at the feeding place. They eat seeds. Then Liina and Kinta fly to the window seal and they look what is inside the house. The cat sees the birds and moans. The birds fly away. Liina says: "Let's be careful with the cat!" Kinta says: "Although the cat is nice it is dangerous for the birds." Liina says: "Let's fly high and play!" The children are bringing more food for the birds. Liina and Kinta say: "Thank you! Tsiu tsiu tsiu!"

Dinonyane

Dinonyane tše pedi tše nnyane Liina le Kinte di ralokela moo di jelang. Di ja dithotse. Morago Liina le Kinta di fofela ko lefesetereng, di hlodumela ka gare ga ntlo. Katse e bona dinonyane e a rora. Dinonyane tša fofa tša tšhaba. Liina a re: "A re tšhabe Katse." Kinta a re: "Katse le ge e le botse e kotsi." Liina a re: "A re fofele godimo re raloke." Bana ba tliša dijo go fepa dinonyane. Liina le Kinta ba re: "Re a leboga! Tsiu tsiu tsiu!"

TLADI AMOGELANG
MOSETSANA / GIRL / TYTTÖ, 7

LEHLABILE

Ge ke ya gae ke sepela ga botse, ga ke bethwe ke motho. Ge ke fihla gae, ke a hlobola, ka ja, ka bala. Ga ke fetša go bala, ke a robala.

Sunrise

When I go home, I am safe, nobody hits me. On arrival I change my uniform and put on my casual clothes. I eat and read. After reading, I sleep.

Auringonnousu

Kun menen kotiin, minä olen turvassa, kukaan ei uhkaa minua. Tullessani kotiin vaihdan koulupukuni tavallisiin vaatteisiin. Minä syön ja luen. Lukemisen jälkeen minä nukun.

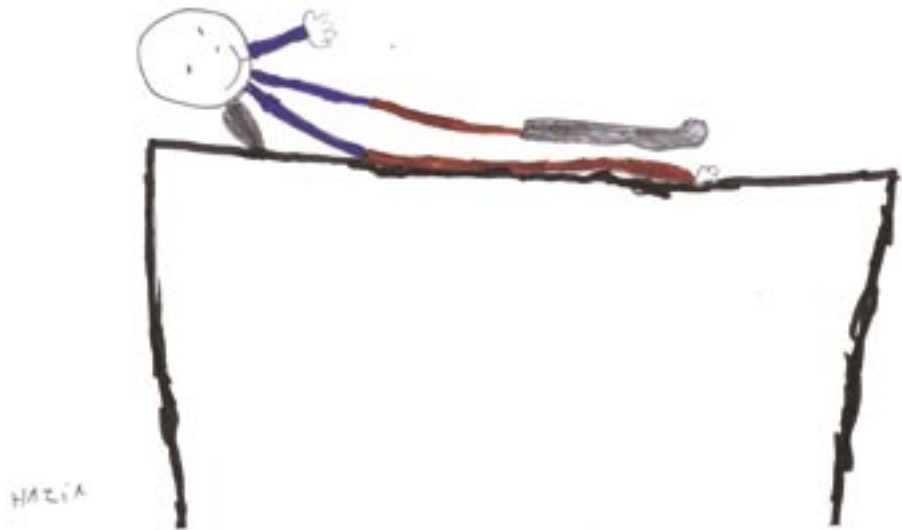
MPHO LEPADIMA
MOŠEMANE / BOY / POIKA, 6

Ka letšatši le lengwe nna le mogwera wa ka re ile ra ya lebenkeleng, ra kopana le bontate ba bangwe. O mongwe a tla a re kitimiša ka lepanta, ra tšhaba re nametše paesekela. Ra bona ba bangwe ba re sega.

One day my friend and I went to the shops and met certain men. One of them chased us with a belt, we ran away with bicycles. We met others and they laughed at us.

Eräänä päivänä menin ystäväni kanssa kauppoihin, ja me tapasimme eräitä miehiä. Yksi heistä ajoi meitä takaa vyön kanssa, me ajoimme pois polkupyörillä. Tapasimme toiset, ja he nauroivat meille.

HAZIR TAIMOURI
POIKA / BOY / MOŠEMANE, 7

خلیسکینه ی سه ر گرد .

ئارتوو له سه ر گردنیه وه خلیسکافی ده کرد . له کافی خلیسکا نرندا که وت و ده ست و قاجی ته مار ئازارین بو . دایکی پیشتر ئا گاداری کردبو وه له خلیسکا نرندی سه ر گرد . دایکی ئارتوو له دکاته دا له سه ر کار بو . به پریکه وت بیارنیک ئا گاداری پردو داوه که بو ، ئارتووی برد بو لای دکتور . دکتور گه چی گرتی ده ست و قاجی ئارتوو . دوواتر پیاوه که ئارتووی برده وه بو ماله وه . دایکی له سه ر کار وه که پاپووه بو ماله وه . سوپاسی پیاوه که ع کردوو (۱۰) یورو چی به خشی . دورای ئه م پردو داوه ئارتوو جبارگی تر نه پرۆشته وه بو خلیسکینه ی سه ر گرد .

(kurdi)

Pulkkamäessä

Arttu laskee mäkeä. Hän kaatuu ja käteen ja jalkaan sattuu. Äiti on varoittanut Arttua mäenlaskusta. Äiti on töissä. Eräs mies näkee onnettomuuden ja vie Artun lääkäriin. Artulle laitetaan kipsi jalkaan ja käteen. Arttu ei päässyt enää laskemaan mäkeä. Mies vei Artun kotiin. Äiti tuli kotiin töistä. Äiti kiitti miestä ja maksoi hänelle 10 euroa. Arttu ei päässyt enää pulkkamäkeen.

Sledding

Arttu is sledding. He falls down and he hurts his arm and leg. Mother has warned Arttu about sledding. Mum is working. One man sees the accident and takes Arttu to the hospital. They put gypsum to Arttu's arm and leg. Arttu couldn't sledge any more. The man took Arttu home. Mum came home from the work. Mum said thanks to the man and gave him ten euros. Arttu couldn't sledge any more.

Go thelela ka selei

Arttu o thelela ka selei. O a wa, o gobala letsogo le leoto. Mmagwe o be a mo kgalemela ka go thelela ka selei. Mmagwe o a šoma. Monna mongwe a bona kotsi e, a iša Arttu sepetlele. Ba apeša Arttu samente mo le tsogong le mo leotong. Arttu ga a sa kgona go thelela. Monna a iša Arttu gae. Mmagwe a boa mošomong. Mma a leboga monna yola, a mo naya diranta tše lesome. Arttu ga a sa kgona go thelela ka selei gape.

TUELO MOGALE**MOSETSANA / GIRL / TYTTÖ, 7****DIMPŠA**

Ka letšatši le lengwe ntate o mongwe a re tibiša. O ne a re tibiša ka dimpša tše dintšhi. Ge re kitima ra bona tse dingwe kwa pele, ra boela morago. Ra tshabela kwa motseng o mongwe. Ge batho ba dimpša ba sepetše, ra boela gae.

Dogs

One day a certain man chased us with many dogs. While we were running we saw many dogs in front of us. We went back to a certain house. When those people and their dogs have gone away we went back home.

Koirat

Eräänä päivänä eräs mies ajoi meitä takaa koirien kanssa. Kun me juoksimme, me näimme paljon koiria edessämme. Me menimme takaisin erääseen taloon. Kun ne ihmiset ja ne koirat olivat menneet pois, me menimme takaisin kotiin.

MOKUBELA THABO
MOŠEMANE / BOY / POIKA, 7

Mmutla o be o rata go ya mošomong le batho. Go ile gwa tla mma o mongwe le ngwana wa gagwe, namile mmutla wa tšhaba. Mma o ile a dira motho wa mapokiši, a mo tlotša sekgorametši. A epela motho yola wa mapokiši mo fase a ntšha hlogo ya gagwe feela. Mmutla a botšiša motho wa mapokisi gore ke ena mang. Ge mmutla a mo batamela a swarwa ke sekgorametši. Mma a kgopela mošemane gore a bolaye mmutla le kgogo a di apeye. Mmutla wa re go mošemane "ga wa utlwa mmago gabotse". A re nkapeyele kgogo ke e je. Mošimane a apeya kgogo a fa mmutla wa ja Mmutla wa re go mošemane ba robale. Ge mošemane a swerwe ke boroko, mmutla wa tšhaba.

The hare used to go to work with people. There came a mother and her child. The hare ran away. The mother made a person with boxes and smeared him with glue. She dug a hole, put that person in it, covered him with soil and left the head not covered. The hare asked the boxman what his name is. When the hare came next to the boxman, he was glued to the boxman. The woman asked her son to kill the hare and the chicken and cook them. The hare said to the boy, you misunderstood your mother. She said you should cook the hen for me to eat. The boy cooked the hen and gave it to the hare. The hare ate it. The hare said to the boy: "Let us sleep." When the boy was asleep, the hare ran away.

Jänis tuli mielellään työskentelemään ihmisten kanssa. Kerran eräs nainen tuli lapsineen. Jänis juoksi pois. Nainen rakensi olennon laatikoista ja sivelä sen liimalla. Hän kaivoi kuopan, pani olennon sinne, peitti sen maalla ja jätti pään peittämättä. Jänis kysyi laatikko-olennolta, mikä sen nimi oli. Kun jänis tuli seuraavan kerran laatikko-olennon luo, se liimaantui laatikko-olentoon. Nainen kehotti poikaansa tappamaan jäniksen ja kananpojan ja keittämään ne. Jänis sanoi pojalle, että hän oli ymmärtänyt äitinsä väärin. Äiti oli sanonut, että pojan pitäisi keittää kana jänikselle syötäväksi. Poika keitti kanan ja antoi sen jänikselle. Jänis söi sen. Jänis sanoi pojalle: "Mennään nukkumaan." Kun poika oli unessa, jänis juoksi pois.

OKGONNE NONYANE
MOSETSANA / GIRL / TYTTÖ, 7

TAU LE MMUTLA

Ka letšatši le lengwe go ne go na le tau le mmutla. Mmutla wa tla kwa go tau wa re, Tau ke swerwe ke tlala. Tau a re: "A re epe molete, nna ke tla tsena ka mo gare ka ntšhetša meno a ka kwa ntle." Tau a re wena mmutla o bitše diphoofole ka moka o re di tlo bona meno a medile mo fase. Tau a re ke tla di bolaya ka go fa nama ya tšona. Ba bona pula etla, ba naganana go sireletša nama ka go aga ntlo. Mmutla le tau ba namela godimo ga ntlo go e rulela. Mmutla a kokotela mosela wa tau le dithulelo tša ntlo.

Mmutla a fologa godimo ga ntlo. Mmutla a topa nama e kgolo a e bontšha tau a re. Ke je ye? Tau ka lentšu le legolo a re, aowa. Mmutla a topa nama e nnyane a re go tau ke je ye? Tau ka lentšu le legolo a re, ee. Mmutla a ntšha nama e kgolo a e ja. Ge tau e galefa e re e ya fologa, gwa pala ka ge mosela wa yona o kokoteletšwe le dithulelo. Pula e kgolo ya e nela, ya e bolaya.

The Lion and the Hare

Once upon a time there was a lion and a hare. The hare came to the lion and said: "Lion, I am hungry." The lion suggested that they dig a hole so he could get in and show his teeth, so that the hare could convince the animals the teeth have grown on the ground. The lion said to the hare: "I will kill the animals and give you their meat." The hare called all the animals to come and see the miracle. The lion jumped out of the ground and killed the animals. There was too much meat. Suddenly the lion and the hare saw the black clouds that showed a heavy rain was coming. They decided to build a house to protect the meat so they can relax when eating. While busy building they climbed up to the roof of the house. While the lion was busy, the hare nailed its tail to the roof. Then the hare came down and started to pick the meat one by one asking the lion which is the right one for him to eat. He picked a big piece, the lion roared and said: "No, not that one", he picked a small piece. The lion smiled and said: "Yes that one is fine". The hare picked the big one again and ate it. The lion got angry and jumped from the roof. Unfortunately, he could not get to the hare because his tail was nailed to the roof. The lion died from the heavy rain that fell.

Leijona ja jänis

Olipa kerran leijona ja jänis. Jänis meni leijonan luo ja sanoi: "Leijona, minä olen nälkäinen." Leijona ehdotti, että he kaivaisivat kuopan, jotta se voisi mennä sinne ja näyttää hampaansa. Niin jänis voisi todistaa muille eläimille, että hampaat ovat kasvaneet maan päällä. Leijona sanoi jänikselle: "Minä tapan eläimet ja annan niiden lihat sinulle." Jänis kutsui kaikki eläimet katsomaan tätä ihmettä. Leijona hyppäsi esiin ja tappoi eläimet. Lihaa oli liian paljon. Yhtäkkiä leijona ja jänis näkivät tummat pilvet, jotka näyttivät siltä, että rankkasade oli tulossa. He päättivät rakentaa talon suojellakseen lihaa, jotta he voisivat syödä rauhassa. Rakentaessaan innokkaasti taloa he kiipesivät talon katolle. Sillä aikaa, kun leijona työskenteli, jänis naulasi sen hännän kattoon kiinni. Sitten jänis meni alas ja alkoi kerätä lihanpalasia yksitellen ja kysyi leijonalta, mikä on oikea pala sille syötäväksi. Se otti ison palan, leijona karjui ja sanoi: "Ei, ei se pala." Se otti pienen palan, jolloin leijona hymyili ja sanoi: "Kyllä, se on sopiva pala." Jänis otti uudelleen ison palan ja söi sen. Leijona suuttui ja hyppäsi katolta. Ikävä kyllä se ei päässyt jäniksen luo, koska sen häntä oli naulattu kattoon kiinni. Leijona kuoli rankkasateeseen.

GIFT NGOBENI

MOŠEMANE / BOY / POIKA, 7

Ka bona nonyane, ka e foša ka
leswika ya fofa, ka boela gae.

I saw a bird, threw at a stone at it and it
flew away. I went back home.

Näin linnun, heitin sitä kivellä ja se lensi
pois. Menin takaisin kotiin.

KUTLWANO MABATI

MOŠEMANE / BOY / POIKA, 6

Ngwana o mongwe mma wa gagwe
o ne a mo iša ko ditšheng. Ditšhiye
tša mo ja. Noga ya mo khupetša ka
setena. Ditšhiye tša mo lahlela ka
gare ga meetse.

A certain mother took her child to the
locusts. The locusts ate her. The snake
covered her with a stone. The locusts
threw her into the water.

Eräs äiti vei lapsensa heinäsiirakkojen luo.
Heinäsiirakat söivät lapsen. Käärme peitti
hänet kivellä. Heinäsiirakat heittivät hänet
veteen.

MIIA KAUPPINEN
TYTTÖ / GIRL / MOSETSANA, 7

KESÄMÖKILLÄ

Anni ja Aleksi ovat kesämökillä. He ovat uimassa. Anni meinaa hukkua. Aleksi pelastaa hänet. Sitten he uivat veneeseen. Kaverit Heidi ja Antti ovat veneessä. Sitten he lähtevät soutamaan. He soutavat toiselle punaiselle mökille, jossa on hevostallit. He menevät talleille. He ratsastavat niitylle. Lopuksi he soutavat takaisin kotiin ja menevät leikkimään.

At the summer cottage

Anni and Aleksi are at the summer cottage. They are swimming. Anni is nearly drowning. Aleksi rescues her. Then they swim to a boat. Their friends Heidi and Antti are in the boat. They begin to row. There is a red cottage and a horse stable on the other shore. They go to the stable and take a horse each. Then they ride in the meadow. Finally they row back home and begin to play together.

Ngwakwaneng wa selemo

Anni le Aleksi ba maikhutšong a selemo. Ba a rutha. Anni o nyaka go nwella. Aleksi o a mo thuša. Ba ruthela go ya sekepeng. Bagwera ba bona Heidi le Antti ba ka gare ga sekepe. Ba thoma go sesa. Ka thokong e nngwe go na le ntlo e khibidu le lešaka la dipere. Ba ya lešakeng, e mongwe le e mongwe a tšea pere. Ba di namela mo moholeng. Morago ba sesa ba boela gae, ba thoma go raloka mmogo.

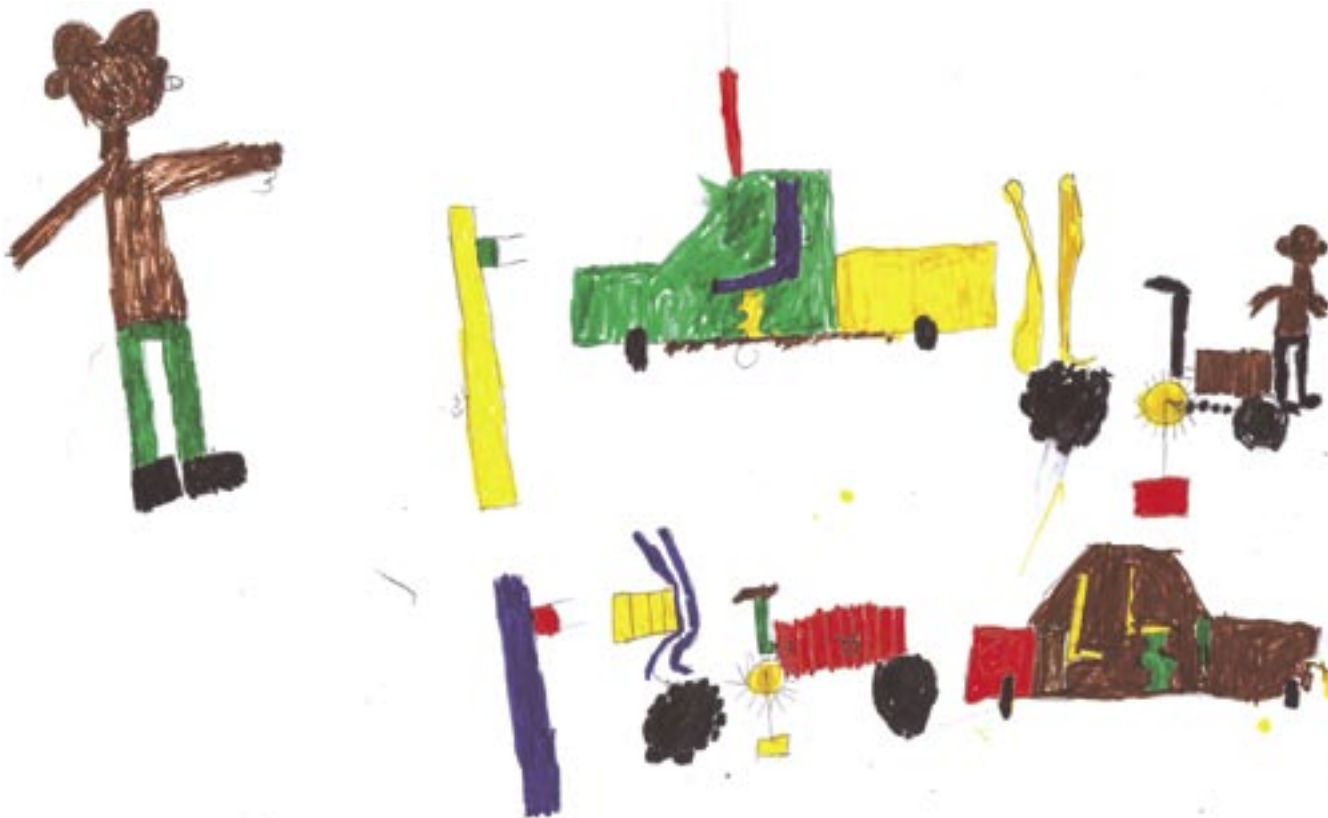

KOKETSO LEBELO
MOŠEMANE / BOY / POIKA, 7

Ka letšatši le lengwe ka bona tshwene le mmutla di tibišana. Tshwene ya swara mmutla.

Once upon a time I saw a monkey and a hare chasing one another. The monkey caught the hare.

Näin kerran apinan ja jäniksen, jotka ajoivat toisiaan takaa. Apina sai jäniksen kiinni.

KOKETSO SETHOLE
MOŠEMANE / BOY / POIKA, 7

Ka letšatši le lengwe nna le mogwera wa ka re ne re raloka ka dikoloi le dipaesekela.

One of the days me and my friend were playing with my toy cars and bicycles.

Eräänä päivänä minä ja ystäväni leikimme leikkiautoillani ja polkupyörilläni.

MORI NÄRES

POIKA / BOY / MOŠEMANE, 7

VILLE JA VALLE MARJASSA

Ville ja Valle ovat kavereita. Kesällä he kävivät yhdessä marjoja keräämässä ja kalastamassa. He kiipeilivät myös puissa. Äiti pyysi, että pojat lähtisivät marjaan. He eksyivät. Sitten sinne tuli susi. Pojat pelästivät ja antoivat marjat sudelle. Susi alkoi syödä marjoja, ja pojat pääsivät karkuun. He löysivät uuden marjapaikan ja keräsivät uudet marjat. He veivät ne kotiin äidille.

Äiti sanoi: "Kiitos!"

Ville sanoi: "Mennäänkö huomenna uudestaan?"

Valle vastasi: "Joo, mennään yhdessä."

Ville and Valle are picking berries

Ville and Valle are friends. In summer they were picking up berries and fishing together. They were also climbing in the trees. Mother asked the boys to pick up berries. They got lost. They met a wolf. Boys got scared and gave the berries to the wolf. The wolf started to eat the berries and the boys ran away. They found a new berry place and picked up new berries. They gave the berries to mother.

Mother said: "Thank you!" Ville said: "Let's go again tomorrow!" Valle said: "Yes, let's go together."

Ville le Valle ba kga diorepeila

Ville le Valle ke bagwera. Selema ba be ba kga diorepeila ba thea dihlapi mmogo. Ba be ba namela le dihlare. Mma a kgopela bašemane go kga diorepeila. Ba timela. Ba kopana le phiri. Bašemane ba tšhaba ba fa phiri diorepeila. Phiri ya thoma go ja diorepeila. Bašemane ba Kitima ba tšhoga. Ba hwetša lefelo le lengwe la diorepeila, ba kga tše dingwe. Ba ya go fa mma diorepeila.

Mma a re: "Ke a leboga!" Ville a

re: "A re ye gape gosasa!" Valle

a re: "Ee; A re ye mmogo."

MASHILE TSHEGETSO
MOŠEMANE / BOY / POIKA, 7

KOTSI

Ka letšatši le lengwe ngwana o mongwe a thulwa ke kolo. Mmagwe a mo isa sepetlele. Ba re a ka se loke e be baya kliniking, ba fihla go sa berekiwe, ba boela sepetlela gape. Ba mo fa dihlare. Ba boela gae e be a fola.

An Accident

One day a certain child was knocked down by a car. Her mother took her to the hospital. They said she will not be right. They went to the clinic. The clinic was closed and they went back to the hospital. She was given medication and they went back home. She recovered.

Onnettomuus

Eräänä päivänä auto törmäsi erääseen lapseen. Hänen äitinsä vei hänet sairaalaan. Siellä kerrottiin, ettei hän toipuisi. He menivät terveyskeskukseen. Terveyskeskus oli suljettu, ja he menivät takaisin sairaalaan. Hänelle annettiin lääkkeitä, ja he menivät takaisin kotiin. Hän parani.

LIZANDRA KLEIN
MOSETSANA /GIRL / TYTTÖ, 8

DITŠHWENE

Ditšhwene tša utswa mabele. Ba di humana e be ba di setšha. Ditšhwene tša lokela mabele ka mo mahwafeng. Ditšhwene tsa re: "Beka la, a kuna lutho, a kuna lutho." E be ba dibetha, e be di tsamaya.

Monkeys

The monkeys stole corn from the field. The owner of the field found them and searched them. The monkeys hide the corn in the armpits. They then said: "Look here, there is nothing." They were beaten and left to go away.

Apinat

Apinat varastivat maissia pellolta. Pellon omistaja löysi apinat ja etsi maisseja. Apinat piilottivat maissit kainaloihinsa. Sitten ne sanoivat: "Katso nyt, ei meillä ole niitä." Apinoita lyötiin ja päästettiin sitten menemään.

去睡觉,她姐姐跟她一起去睡,
可是她还是害怕,她怕他的猫攻击她,
因为昨晚猫跳到她的床,所以minna
要她姐姐跟她的狗一起睡,mina和minna
和弟弟Tomi一起去睡觉,他们在睡觉
的时候Tomi爬到minna的床上,吓到
minna一跳,minna跑到她姐姐的床上,
可是她姐姐也怕,他们一起去看下面
的床,下面的床上有Tomi,猫也在他的
床上,

(kiina)

Minna on menossa nukkumaan. Hänen isosiskonsa tulee hänen kanssaan. Minna pelkää nukkua yksin. Hän pelkää, että hänen kissansa hyökkää yöllä hänen kimppuunsa, koska kissa hyppäsi viime yönä sänkyyn. Minna haluaisi, että isosisko-Miinan koira tulisi viereen yöksi. Minna ja Miina ja pikkuveli Tomi menivät nukkumaan. Kun he olivat nukahtaneet, niin Tomi kiipesi Minnan sänkyyn. Minna säikähti ja juoksi isosiskon sänkyyn. Miina säikähti myös, ja sitten he katsoivat Minnan sängyn peiton alle – siellä oli Tomi.

Minna is going to sleep. Her big sister is coming with her. Minna is afraid of sleeping alone. She's afraid of that her cat would attack at night because the cat jumped into her bed last night. Minna would like the dog of big sister Miina to come next to her for the night. Minna, Miina and little brother Tomi went to sleep. When they had fallen asleep Tomi climbed into Minna's bed. Minna was frightened and ran into her big sister's bed. Miina was also frightened and then they looked under the quilt of Minna's bed – and there was Tomi.

Minna o ile go robala. Sesi wa gagwe a tla naye. Minna o tšhaba go robala a le noši. O tšhaba katse ya gagwe gore e tla mo hlasela bošego ka go bane katse ya gagwe e ne ya namela bolao maabane bošego. Minna o nyaka mpša ya sesi wa gagwe Miina gore e tle kgauswi le yena bošego. Minna, Miina le kgaetšedi Tomi ba ile go robala. Ge ba robetše Tomi a namela bolao bja Minna. Minna o be a tšhogile, ba lebella ka fase ga kobo ya bolao bja Minna kgane – e be e le Tomi.

MOSETSANA / GIRL / TYTTÖ, 7

Ka tšatsi le lengwe mošemanw o mongwe a tšeya ngwanyana o mongwe a mo isa kwa ntlolong ya gagwe. A mo khiella. A mmolaya. A sepela a yo lata ba bangwe ba bararo. Le bona a ba bolaya. Ga a re o lata ba bangwe, maphodiša a mmona a mo swara. A dula matšatši a mabedi kwa teronkong. Ba mo ntšha. Ga a tloga a ya go tshwara ba bangwe gape a ba bolaya. Maphodiša a mo tshwara gape. Ba se kgolwe ba mo ntsha. Baya kwa ntlolong ya gagwe ba ntsha batho ba a ba bolaileng ba ya go ba boloka. Mošimane o la a tšhaba kwa teronkong. A boela kwa ntlolong ya gagwe. A se hlwe a bolaya batho. Mme o mongwe a tla a kgopela dijo kwa go yena, a mo tšhella dihlare mo dijong. Mme o la a ya go apeya, ge a fetša a hlapa, a hlapiša le ngwana wa gagwe, ba ya teropong. Ba ithekela dijo tša bona, ba se hlwe ba kgopela. Ge ba bowa teropong ngwana a thoma go lla. Mmagwe a mo iša kliniking. Mme yola a idibala, ba mo tšhela ka metsi a go tonya a ba a tsoga. Ngwana a fola. Ga a sena go fola ba sepela.

One day a boy took a girl to his house. He locked him in, and killed her. He went away, to go and fetch three other girls. He killed them too. On his way to fetch the other ones, police saw and arrested him. He spent two days in prison and then discharged. He went to kidnap the other ones and killed them. Police rearrested him again. They never discharged him again. They went to his house, took the corpses and buried them. That boy escaped from prison and went back to his house. He never killed people again. A certain woman came and asked for food from him. He poured poison on the food that he gave her. That woman went home and cooked that food. Thereafter she and her baby bathed. They went to town to buy themselves food. On their way back the child started to cry. Her mother took her to the clinic. That woman fainted. They poured cold water over her and she gained consciousness. The baby got healed and they went back home.

Eräänä päivänä eräs poika vei tytön kotiinsa. Hän lukitsi hänet sisään ja tappoi hänet. Sitten poika meni hakemaan kolme uutta tyttöä. Hän tappoi heidätkin. Kun poika oli hakemassa taas uusia tyttöjä, poliisi näki ja pidätti hänet. Hän vietti kaksi päivää vankilassa ja pääsi sen jälkeen vapaaksi. Hän meni ottamaan kiinni lisää tyttöjä ja tappoi myös heidät. Poliisi pidätti hänet uudelleen. He eivät enää päästäneet häntä vapaaksi. He menivät hänen kotiinsa, ottivat ruumiit ja hautasivat ne. Poika karkasi vankilasta ja meni kotiinsa. Hän ei enää milloinkaan tappanut ihmisiä. Eräs nainen tuli pyytämään häneltä ruokaa. Hän laitto myrkkyyä ruokaan ja antoi sen naiselle. Tuo nainen meni kotiinsa ja valmisti ruuan. Sen jälkeen hän ja hänen lapsensa menivät kylpyyn. He menivät kaupunkiin ostamaan ruokaa. Heidän tullessaan takaisin lapsi alkoi itkeä. Äiti vei lapsen sairaalaan. Nainen pyörtyi. He valuttivat kylmää vettä naisen päälle, ja nainen tuli tajuihinsa. Lapsikin parantui ja he menivät takaisin kotiin.

JERE HIETALA
POIKA / BOY / MOŠEMANE, 8

KAUHUA

Tonttu näkee lapsen tulevan ulos talosta. Ja tonttu näkee zombie-ryhmän. Tonttu käskee lasta menemään takaisin sisälle, mutta lapsi ei usko. Tonttu näkee lintujen hyökkäävän. Sitten kirkosta tulee lisää zombeja. Ne tulevat lähemmäs ja lähemmäs, kunnes lapsi näkee zombien lähestyvän ja menee sisälle.

Horror

A Christmas brownie sees a child coming out of a house. And the brownie sees a zombie group. The brownie tells the child to go back inside but the child doesn't listen to him. The brownie sees birds to attack. Then there are more zombies coming out from a church. They come closer and closer until the child sees the zombies coming closer and goes in to the house.

Go tšhoša

Monna wa kgopana, wa kgopolo, wa Keresemose o bone ngwana a etla go tšwa ntlong. Monna wa kgopana o bone sehlopha sa ditlotlwane. Monna wa kgopana o laela ngwana go boela ka gare ga ntlo eupša ngwana a se mo theetše. Monna wa kgopana o bone dinonyane di etla go ba hlasela. Morago ba bone ditlotlwana tse ntši go tswa kerekeng. Di ile tša tla kgauswi go fihlela ge ngwana a bona ditlotlwane di etla kgauswi le yena. O ile a ya ka ntlong.

SADUTAN - KUULEN LASTA

Sadutuksessa kuunnellaan tarkasti toisen kertomus ja se kirjataan niin kuin kertoja sen haluaa kirjattavan. Sadutustilanteessa synnytetään uutta kulttuuria, jossa ajatukset, ideat ja kertomukset tulevat esille. Samalla kehkeytyy läheinen ja arvostava tapa suhtautua toiseen. Kun lasta tai vaikkapa aikuista saduttaa, saa kuulla, mitä hänen mielessään liikkuu, miten hän hahmottaa ympärillä olevaa ja mikä häntä mietityttää. Kirjaaja eli saduttaja saa erityisen paljon tietoa, kun hän saduttaa säännöllisesti samoja lapsia tai aikuisia. Tietoa yhteisen toiminnan tai opetuksen suunnitteluun ja kehittämiseen saa varsinkin silloin, kun saduttajat istahtavat miettimään, mitä lapsi tai lapsiryhmä heille oikeastaan kertoo.

Toisen oma ääni tulee esiin

Sadutuksessa syntyy näkyvä jälki: paperille kirjattu satu, jonka arvostamista osoitetaan keräämällä sadut kansioon, näyttelyksi tai kirjaksi. Oman äänen esille saaminen arvokkaasti on omiaan nostamaan kertojan itsetuntoa. Sen sijaan että keskityttäisiin lasten puutteisiin ja osaamattomuuteen, tulee kertoja esiin oman osaamisensa ja uusien oivallustensa kautta, joiden äärelle voivat opettajat, ystävät, vanhemmat tai suku pysähtyä.

Satukirjeenvaihdolla – erilaisten lasten, eri maanosien ja eri-ikäisten välillä – vaihdetaan omin sanoin ajatuksia toisessa kulttuurissa elävien kanssa. Näitä satusiltoja on rakennettu monen maan, nyt myös eteläafrikkalaisten ja suomalaisten sekä Suomessa asuvien 6–9-vuotiaiden välille. Säännöllisesti sadutetut lapset rohkaistuvat kertomaan näkemyksiään kaikenlaisissa tilanteissa, sillä he näkevät, että heidän ajatuksillaan on merkitystä ja muut arvostavat niitä. Sadutuksen kautta lapset harjaantuvat kertomaan aikuiselle asioita ja aikuiset oppivat kuuntelemaan lasten tapaa ilmaista itseään.

Sadutettu kertomus on juuri sellainen, kuin kertoja haluaa: se voi olla lyhyt tai pitkä, arkinen kuvaus tai vauhdikas seikkailu, mutta se on aina kertojansa näköinen. Vain kertoja tietää, mikä sadussa on totta ja mikä tarua. Satua ei arvostella. Se luetaan ja siitä iloitaan, kun se on valmis.

Tässä eteläafrikkalaisten ja suomalaisten lasten satukirjassa tulevat näkyville lasten tavat kertoa. Toisaalta hahmottavat lasten erilaiset maailmat ja kulttuurit. Samalla tulee kuitenkin esiin se, kuinka paljon yhteistä eri kulttuureista tulevilla lapsilla on. Leikin, ystävien ja turvan tärkeys kuuluu kertomuksista. Lasten sanojen kautta avautuvat lukijalle myös ne asiat, jotka pohdituttavat, ilostuttavat, naurattavat ja huolestuttavat lapsia.

Yhteinen hetki

Se hetki, jossa toinen pysähtyy vakavissaan kuuntelemaan toista ja jossa kertoja luottaa kuulijaan kertomalla oman tarinansa, on usein käsin kosketeltavan tiivis. Tällaista tunnetta – kohtaamisen koskettavuutta – on vaikea selittää. Se pitää itse kokea. Moni saduttaja kertoo, että pitkäaikaisesta tutusta, omasta tai luokan lapsesta tulee esiin asioita, joita ei ole ennen tiennyt. Toiseen tutustutaan uudella, jotenkin henkilökohtaisemmalla ja ”syvemmällä” tavalla. Syntyy yhteistä jaettavaa. Sadutus onkin valittu EU:n lasten mielenterveyttä edistävien mallitoimintojen joukkoon ainoana suomalaisena menetelmänä satojen ehdokkaiden joukosta.

Kirjoitetun ja puhutun välinen yhteys

Vaikka sadutuksen ydin on yhteisessä tekemisessä, toisen kohtaamisessa ja kuuntelussa, tapahtuu saduttaessa myös muuta: lapsen ääni muuttuu kirjoitetuksi kieleksi, ja hetken kuluttua kirjaaja pystyy sanatarkasti toistamaan paperilla olevan tekstin avulla, mitä lapsi on sanonut. Näin lapsi näkee hyvin konkreettisesti puhutun ja kirjoitetun kielen välisen yhteyden. Moni lapsi on oppinut lukemaan ja kirjoittamaan sadutuksen myötä. Sadutuksen kautta syntyneet havainnot ja kiinnostus ovat auttaneet myös niitä, joilla on pitkään ollut vaikeuksia kirjoittamisen ja lukemisen oppimisessa.

Lasten kanssa työskentelevän tietoaarkku

Kun aikuinen on keskittynyt useampia kertoja kuuntelemaan lasten ajatuksia, on hänelle avautunut uusi tiedonlähde. Aikuinen saa tietoa siitä lapsesta tai lapsiryhmästä, jonka kanssa hän toimii. Jos aikuinen on ottanut tämän tiedon oman työnsä suunnittelun avuksi, on usein ratkennut moni ongelma lapsiryhmässä tai luokassa.

NÄIN VOI SADUTTAA

Sadutus-menetelmä sopii kaikille ja kaiken ikäisille, ja sitä on helppo käyttää. Sano lapselle, lapsiryhmälle tai aikuiselle:

”Kerro satu (tarina tai juttu). Kirjaan sen juuri niin kuin sen minulle kerrot.
Lopuksi luen tarinasi, ja voit muuttaa tai korjata sitä, mikäli haluat.”

Kehota kertojaa tai kertojia (älä kysy): ”Kerro satu tai juttu!” Kirjoita sitten lapsen tai aikuisen satu juuri niin kuin hän sen sillä hetkellä haluaa kertoa. Kirjoita sana sanalta tarina muistiin kertojan nähden mitään muuttamatta tai korjaamatta. Kun satu on valmis, lue se kertojalle, jotta hän voi korjata tai muuttaa sitä, mikäli itse haluaa. Satu on mukava lukea myös muille lapsille, ystäville, vanhemmalle tai isovanhemmille, mikäli siihen on kertojan lupa. Lasten saduille voi varata oman kansion kirjahyllyyn tai ripustaa ne seinälle muiden nähtäväksi.

Kirjaa myös kertojan nimi sekä päivämäärä, milloin satu kerrottiin ja vaikka kirjauspaikka. Erilliselle paperille voi kirjoittaa, miten tilanne alkoi ja mitä sitten tapahtui sekä mitä itse ajattelit ja tunsit tilanteessa. Lapsista on yleensä mukavaa piirtää kertomuksestaan kuva. Joskus lapset haluavat piirtää ensin kertomuksen ja kertoa sen vasta sitten.

Uusia satuja voi tehdä milloin, missä ja kuka vain. Tarvitaan vain kynä ja paperia. Tärkeää on, että saduttaja on aidosti kiinnostunut kuulemaan ja välittää tämän sanoman myös ilmeillään. Sadutus muodostuu kertojan ja saduttajan yhteiseksi ”jutuksi”. Se syntyy ”meidän välissä”. Sadutus antaa yhteistä aikaa. Kertomusta ei arvioida tai arvostella ja kertoja päättää, millainen se on. Sadusta iloitaan yhdessä.

Sadutus on laajasti kokeiltu, tutkittu ja havaittu toimivaksi menetelmäksi. Sadutusta on käytetty menestyksellisesti vuoden ikäisistä vanhuksiin. Aikuiset ovat saduttaneet toisiaan ja näin kuunnelleet toisensa muistoja tai työssä löytyneitä oivalluksia. Sadutuksessa kaikkein hauskimmaksi on osoittautunut yhdessä oleminen ja iloitseminen sekä toisen uudenlainen kohtaaminen.

Sadutus on

- * halua kertoa ajatuksistaan toiselle.
- * kertojan ajatusten, tarinan kirjaamista.
- * halua kuunnella toisen tapaa nähdä maailma.
- * ihmettelyn, huumorin, jännityksen ja huolien jakamista.
- * kertojan ajatusten, tarinan ääneen lukemista.
- * pysähtymistä yhteiseen hetkeen, kohtaamista.
- * tutustumista toiseen uudella tavalla.
- * yhdessäolosta nauttimista.
- * vastavuoroista vuoropuhelua.
- * toisen ajatusten arvostamista.
- * kertojan ajatusten, tarinan säilyttämistä.
- * uuden kertomakulttuurin synnyttämistä ja taltiointia.
- * uuden, toisen huomioivan toimintatavan synnyttämistä.

Lisätietoa sadutus-menetelmästä ja sen vaikutuksista sekä lasten omista kertomuksista:

- www.edu.helsinki.fi/lapsetkertovat. Näiltä Internet-sivustoilta löytyy aiheesta monia artikkeleita, lasten kertomuksia ja leikkejä, tutkimuksia ja julkaisuja sekä koulutuksia, seminaareja ja ajankohtaista tietoa suomeksi, englanniksi, ruotsiksi sekä saksaksi.
- Sadutus - Avain osallistavaan toimintakulttuuriin (L. Karlsson) PS-kustannus 2003 ja 2005. (Perusteos sadutuksesta ja sen soveltamisesta sekä vaikutuksista.)
- Pohjolan lasten satusiltoja – Barnens sagobroar i Norden. (Toim. M. Riihelä) Stakes & Nordiska Kulturfonden 2003. (Kirja kertoo viiden Pohjoismaan välisestä lasten satukirjeenvaihdosta ja sen merkityksestä eri maissa.) (Tilaus: lapsetkertovat@gmail.com)
- Sinun, minun, meidän mango. Sadutusta yli kulttuurirajojen. Kokemuksia sadutuksesta kehitysyhteistyössä ja kansainvälisyyskasvatuksessa. (Toim. L. Karlsson, T-M. Levamo, S. Siukkonen. Taksvärkki ry. Multiprint 2006. (Kysy lisää: lapsetkertovat@gmail.com)

Lasten omia kertomuksia videolla tai dvd:llä (tilaukset: lapsetkertovat@gmail.com):

- Qissah Wa Tawassul - Satusilta - Kotka – Beirut Riihelä, M. (2002, toim.). Filminova, Stakes. (Kansainvälinen lasten satukirjeenvaihto)
- Pättäni lapset kertovat tarinoitaan erityisopettajalle. Kemppainen, K.(toim.) (2000). Helsinki: Filminova, Stakes. (Dysfaattisten lasten sadutuskokemuksia.)
- Kerro satu I ja II ja III (Seitsenosainen videosarja sadutuksesta). Tell a story (englanninkielinen video) Riihelä, M. (1997). Helsinki: Stakes.

NÄIN SADUTAT

*Kerro satu, sellainen kuin itse haluat.
Kirjaan sen juuri niin kuin sen minulle kerroit.
Lopuksi luen tarinasi ja voit muuttaa tai korjata sitä mikäli haluat.*

INSTRUCTIONS FOR STORY CRAFTING

*Tell a story that you want.
I will write it down just as you will tell it.
When the story is ready I will read it aloud.
And then if you want you can correct or make any changes.*